Съфинансирано от Европейския съюз

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН 2023-2027
за развитие на земеделието и селските райони

МИГ СРЕДЕЦ

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

СДРУЖЕНИЕ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ
МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА СРЕДЕЦ

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ ЗА ПЕРИОДА 2023-2027

МИГ СРЕДЕЦ

МИГ СРЕДЕЦ

2025 ГОДИНА

Приложение № 2 към Условията за кандидатстване

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР

(ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ)

шрифт Times New Roman 12, междуредие 1,15

1. Географски район и население, обхванати от стратегията за ВОМР *(не повече от 2 страници)*

1.1. Информация за територията и населението на МИГ:

- Списък на общините, обхванати от МИГ;	**„Местна инициативна група Средец“** осъществява дейността си на територията на **Община Средец,** област Бургас - Югоизточен район за планиране (код по NUTS BG34). Територията попада изцяло в обхвата на селските райони на Република България.
- Списък на населените места, обхванати от МИГ;	В територията обхваната от „МИГ Средец“ попадат 33 населени места, като единственият град Средец е общински център, а 32 са села: с. Белеврен; с. Белила; с. Бистрец; с. Богдановo; с. Варовник; с. Голямо Буково; с. ГорноЯбълково; с. Гранитец; с. Граничар; с. Дебелт; с. ДолноЯбълково; с. Драка; с. Драчево; с.Дюлево; с. Момина църква; с. Загорци; с.Зорница; с.Кирово; с.Кубадин; с. Малина; с. Орлинци; с. Проход; с. Пънчево; с. Радойново; с. Росеново; с. Светлина; с. Синьо камене; с. Сливово; с. Суходол; с. Вълчаново; с .Тракийци и с. Факия
- Брой жители на населените места, обхванати от МИГ.	

№ по ред	**Тип на населеното място**	**ЕКАТТЕ**	**Наименование на населеното място**	**Население**[1]
1	**град**	**17974**	**Средец**	**8 447**
2	село	03349	Белеврен	15
3	село	03455	Белила	41
4	село	04176	Бистрец	128
5	село	04621	Богдановo	55
6	село	10166	Варовник	7
7	село	15816	Голямо Буково	92

[1] По данни на НСИ към 31.12.2020 година

8	село	17035	Горно Ябълково	27
9	село	17720	Гранитец	15
10	село	17779	Граничар	16
11	село	20273	Дебелт	1911
12	село	22914	Долно Ябълково	25
13	село	23529	Драка	68
14	село	23604	Драчево	549
15	село	24712	Дюлево	399
16	село	29221	Момина църква	271
17	село	30168	Загорци	294
18	село	31379	Зорница	297
19	село	36938	Кирово	45
20	село	40419	Кубадин	74
21	село	46348	Малина	62
22	село	53984	Орлинци	368
23	село	58712	Проход	103
24	село	59015	Пънчево	43
25	село	61563	Радойново	54
26	село	63055	Росеново	26
27	село	65560	Светлина	206
28	село	66585	Синьо камене	18
29	село	67413	Сливово	100
30	село	70322	Суходол	83

31	село	72059	Вълчаново	93
32	село	72967	Тракийци	2
33	село	76039	Факия	353
Общо за територията:				**14 287**

Общият брой на населението на територията, обхваната от „МИГ Средец“ по данни на НСИ към 31.12.2020 година е **14 287 жители.**

1.2. Описание на географския район и карта на територията, обхваната от МИГ:

Територията, обхваната от „МИГ Средец“ е разположена в Югоизточна България. Територията на „МИГ Средец“ попада в административно-териториалните граници на област Бургас и Югоизточен район за планиране (ЮИРП). Тя е с непрекъснати граници и включва землищата на всички 33 населени места в община Средец с обща площ от 1149 км^2. Община Средец граничи с общините: Созопол и Малко Търново от изток, Болярово и Стралджа от запад, Карнобат и Камено от север. На юг границата съвпада с държавната граница на Република България с Република Турция.

Фиг.1 Карта на територията на МИГ Средец

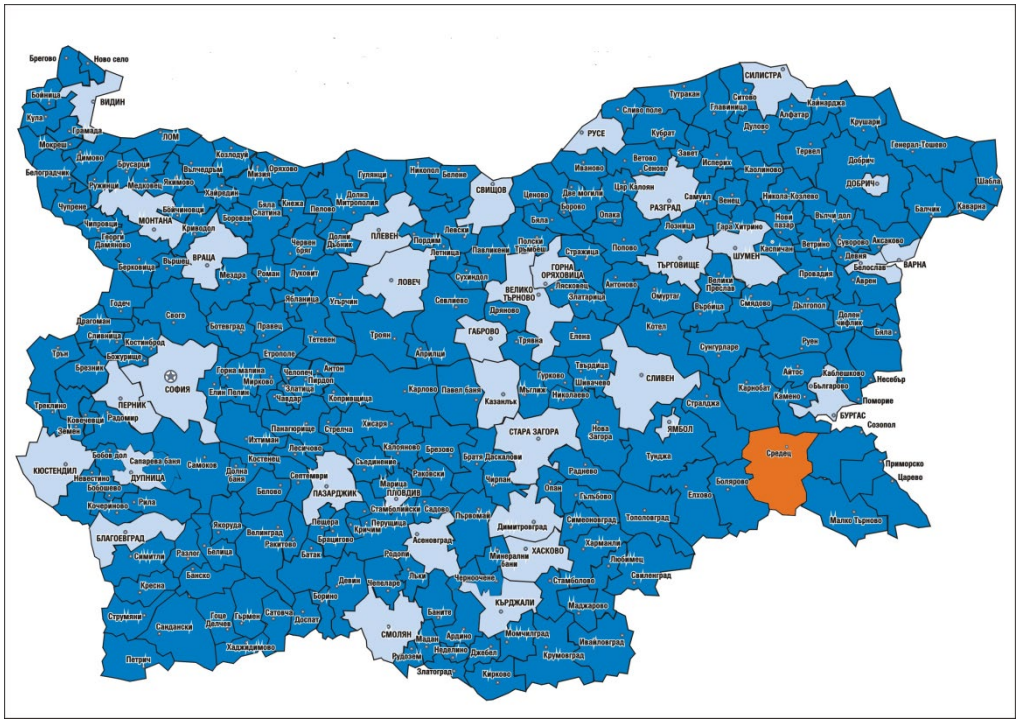

Фиг.2 МИГ Средец на териториалната карта на България

2. Описание на процеса на участие на общността в разработване на стратегията: *(не повече от 3 страници)*

2.1. Описание на процеса - проведени срещи, семинари, конференции, обучения, обществени обсъждания с местната общност и описание на съответствието на стратегията с Интегрираната/ите териториална/и стратегия/и за развитие на региона/ите от ниво 2:

Проектният вариант на Стратегията за Водено от общностите местно развитие (СВОМР) на МИГ Средец е разработена в рамките на проект за подготвителни дейности № BG06RDNP001-19.610-0053, изпълняван от МИГ Средец и финансиран по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности" на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие" на Програмата за развитие на селските райони (2014-2020) по Договор № РД 50-135 / 13.04.2023.

Финалният вариант на Стратегията за ВОМР на МИГ Средец за периода 2023-2027 г. /до 31 декември 2027 г/ е изготвен на основание обявения прием по процедура чрез подбор на стратегии за ВОМР № BG 06AFSP001 – 01.001 „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие, отчитайки параметрите и указанията в Условията за кандидатстване по процедурата.

Разработването на Стратегията за ВОМР стъпва на: **териториалния подход**; **партньорството** на публични, бизнес и граждански организации и **подходът „отдолу-нагоре"**. Разработвайки своята Стратегия за ВОМР МИГ Средец заложи на **интерактивния процес**. Стремежът бе тя да се припознава като своя от местните хора и организации и да се проявява силна воля и желание за нейното последващо изпълнение.

Разработването на СВОМР премина през следните етапи:

- **Организационно подготвителен**, по време на който бе постигнато съгласие и координация относно институционалната рамка и участието на основните групи заинтересовани страни, идентифицирани в анализа на заинтересованите страни;
- **Проучване, оценка и анализ на територията, вкл. SWOT анализ**;
- **Подготовка/разписване на Стратегията за ВОМР,** на който етап с участието на основните групи заинтересовани страни бе приложен интегриран подход към разработването на Стратегията за ВОМР, обхващащ всички основни аспекти на развитието на територията;
- **Консултиране и финализиране на Стратегията за ВОМР.** На този решаващ етап бе постигнат консенсус между заинтересованите страни за предпочитаното бъдеще (визията) на територията на МИГ Средец, както и консенсус по отношение на определените цели и приоритетните насоки на развитие, както и конкретизирани финансиращите фондове, мерки, дейности, критерии за оценка, финансови параметри, рамка на мониторинг и другите условия на Стратегията за ВОМР на МИГ Средец в съответствие с идентифицираните нужди и потенциал за развитие.

Процесът на обществено информиране, консултиране и изграждане на капацитет по отношение на разработваната Стратегия за ВОМР включваше следните публични събития и дейности:

Събитие/ брой, населено място, дата на провеждане	**Брой участници**
Информационни срещи - 10 броя 15.06.2023 г. , 10,00 ч., с. Загорци в зала на Пенсионерски клуб; 16.06.2023 г. , 10,00 ч., с. Дюлево в зала на НЧ „Просвета-1886 год.“; 19.06.2023 г., 10,00 ч. , с. Момина църква в зала на Пенсионерски клуб; 22.06.2023 г. , 10,00 ч. , с. Бистрец в зала на Пенсионерски клуб; 23.06.2023 г. ., 10,00 ч. , с. Голямо Буково в зала на НЧ „Просвета-1930“ 01.09.2023 г. , 10,00 ч., с. Дюлево в зала на НЧ „Просвета-1886 год.“; 04.09.2023 г. , 10,00 ч., с. Загорци в зала на Пенсионерски клуб; 05.09.2023 г. ., 10,00 ч. , с. Бистрец в зала на Пенсионерски клуб; 07.09.2023 г., 10,00 ч. , с. Момина църква в зала на Пенсионерски клуб; 11.09.2023 г. ., 10,00 ч. , с. Голямо Буково в зала на НЧ „Просвета-1930“; 19.03.2025 г., 10,00 ч. гр. Средец в зала на офиса на СНЦ „МИГ Средец“ ; 23.04.2025 г., 10,00 ч., гр. Средец, Зала на Пенсионерски клуб; 24.04.2025 г., 11,00 ч. , гр. Средец, Квартален клуб „ Победа“; 25.04.2025 г., 10,30 ч., гр. Средец в зала на офиса на СНЦ „МИГ Средец“; 29.04.2025 г., 10,30 ч., гр. Средец в зала на офиса на СНЦ „МИГ Средец“	199
Информационни семинари – 2 броя 27.06. 2023, 10,00ч ,гр. Средец - зала на „ Зелена къща“, ул. Димитър Кичев“ № 26 23.09. 2023, 10,00ч ,гр. Средец - зала на „ Зелена къща“, ул. Димитър Кичев“ № 26	59
Обучения на местни лидери – 1 брой: 26.07. 2023, 10,00ч., гр. Средец - зала на „Зелена къща“, ул. Димитър Кичев“ № 26	21
Обучения на екипа, членове на УС и ОС – 1 брой	18
Обществено обсъждане на СВОМР – 2 броя 26.09.2023 г. от 10,00 ч. в гр. Средец - зала на Зелената къща, ул. „Димитър Кичев“ №26 ; 09.05.2025 г., 10,30 ч. зала на „Зелена къща“, пл. „България“ 6	102
Общо участници в 21 събития по информиране, консултиране и обучение на местните общности/заинтересованите страни.	**399**

За целите на информирането и популяризирането на процеса на изготвяне на Стратегията за ВОМР от страна на екипа на „МИГ Средец“ са извършени и следните дейности:

- Подготвена, издадена и разпространена информационна дипляна в тираж от 500 бр.
- Подготвен, издададен и разпространен информационен бюлетин в тираж от 500 бр.
- Осъществени 3 броя публикации в регионални медии.

Документите, свързани с проведените дейности и събития са приложени към електронния формуляр за кандидатстване.

Съответствие на Стратегията за ВОМР с Интегрираната териториална стратегия за развитие на региона от ниво 2 – Югоизточен район .

Териториалният обхват на регионите за планиране от ниво 2 (NUTS 2) в България е определен в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 1059/2003, който формира единната правна рамка на регионалните статистики в Европейския съюз. Създадените шест региона за планиране у нас, които не са административно-териториални единици, имат за цел да подпомогнат „планирането, програмирането, управлението, ресурсното осигуряване, наблюдението и оценката на регионалното развитие“ (чл. 4, ал. 1 на ЗРР). Изменение на границите на регионите е извършено по повод членството на страната в Европейския съюз през 2007 г. В териториалния обхват на Югоизточен регион са включени областите Бургас,Сливен, Стара Загора и Ямбол с общо 33 общини, сред които и Община Средец, формираща територията на МИГ Средец.

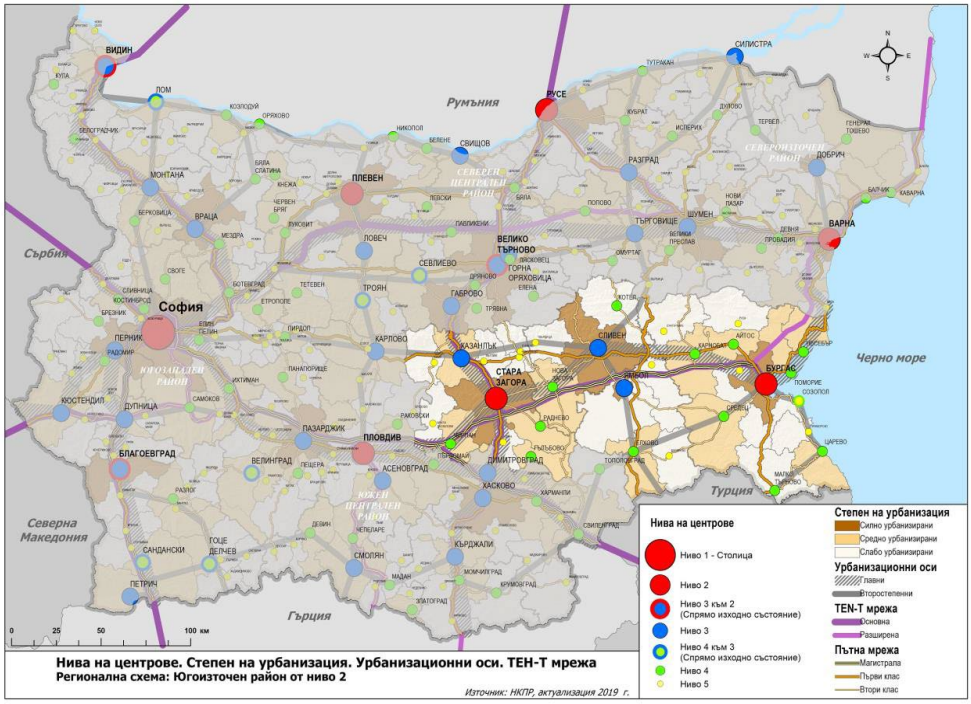

Интегрираната териториална стратегия за развитие на регион от ниво NUTS - 2 – Югоизточен район стратегически документ, който определя средносрочните цели, приоритети и перспективи за устойчиво интегрирано регионално и местно развитие на територията на региона за планиране в съответствие с предвижданията на Националната концепция за регионално и пространствено

развитие и другите секторни и хоризонтални политики, както и връзките му с други региони за планиране от ниво 2 в страната и в съседните държави в макрорегиона.

Водено от общностите местно развитие (ВОМР) е един от подходите, чрез който Европейските фондове финансират интегрираното териториално развитие. Основните прилагащи инструменти на подхода са местните инициативни групи и техните местни стратегии за развитие – стратегии за ВОМР.

Целите и приоритетите на Стратегията за ВОМР на „МИГ Средец“ са в съответствие и допринасят за постигане на определените стратегически приоритети и специфични цели на развитие на Югоизточен район за планиране за периода 2021-2027 година, описани в Интегрираната териториална стратегия за развитие :

ИТСР на ЮИР 2021-2027	Стратегия за ВОМР на МИГ СРЕДЕЦ 2023-2027
Стратегически приоритет 1: Подкрепа за устойчива и интелигентна икономика на ЮИР	Приоритет 1: Насърчаване на икономическото развитие и подобряване на икономическите условия на територията, насърчаване на ефективното използване на ресурсите и повишаване на заетостта.
Стратегически приоритет 2: Подобряване на образователното равнище на населението и качеството на живот на ЮИР	Приоритет 2 Повишаване качеството на живот чрез насърчаване на интегрираното териториално развитие, социалното приобщаване, съхраняването и развитието на местната идентичност и грижа за околната среда
Стратегически приоритет 3: Териториално сближаване и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните региони	Приоритет 2 Повишаване качеството на живот чрез насърчаване на интегрираното териториално развитие, социалното приобщаване, съхраняването и развитието на местната идентичност и грижа за околната среда Приоритет 3 Укрепване на капацитета на местните общности за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие на територията и въвеждането на добри практики.

ИТСР на ЮИР се изпълнява чрез интегрирания териториален подход с ефективно използване на потенциала на всяка територия, в т.ч и територията на действие, обхванатата от МИГ Средец в тесен диалог и сътрудничество между институции, работещи на различни нива на управление, както и други заинтересовани страни, действащи на съответната територия. Това взаимодействие подобрява

инвестиционния фокус, ефективността и ефикасността на интервенциите от ИТСР на ЮИР и СВОМР на МИГ Средец и синергията на въздействието върху териториите и местните общности.

2.2. Групи/сектори заинтересовани лица, участвали в процеса на съгласуване на стратегията:

Успешната подготовка на СВОМР изискваше съгласувани усилия на заинтересовани страни от публичния сектор , частния сектор и структурите на гражданското общество:

Групи/сектори, заинтересовани лица	**Форма на участие**
Община Средец (представители и звена на местната власт и местното самоуправление)	Работни групи, информационни и консултативни срещи, обучения и обществени обсъждания; Респонденти в извършваните проучвания и анализи.
Публични общински образователни институции и научни звена	Информационни и консултативни срещи и обществени обсъждания. Респонденти в извършваните проучвания и анализи.
Земеделски стопани	Работни групи, информационни и консултативни срещи, обучения и обществени обсъждания. Респонденти в извършваните проучвания и анализи.
МСП, в т.ч. микропредприятия, преработватели, неземеделски производства и услуги	Работни групи, информационни и консултативни срещи, обучения и обществени обсъждания. Респонденти в извършваните проучвания и анализи.
Читалища, регистрирани по Закона за НЧ	Работни групи, информационни и консултативни срещи, обучения и обществени обсъждания. Респонденти в извършваните проучвания и анализи.
ЮЛНЦ, регистрирани по ЗЮЛНЦ, в т.ч. МИГ Средец	Работни групи, информационни и консултативни срещи, обучения и обществени обсъждания. Респонденти в извършваните проучвания и анализи. МИГ Средец осъществи организиране на цялостния процес на подготовка на СВОМР и привличането на външна експертиза за подготовка на проучвания и анализи и разработване на СВОМР.
Уязвими групи	Работни групи, информационни и консултативни срещи, обучения и обществени обсъждания. Респонденти в извършваните проучвания и анализи.

Малцинствени групи	Работни групи, информационни и консултативни срещи, обучения и обществени обсъждания. Респонденти в извършваните проучвания и анализи.
Местни лидери	Информационни и консултативни срещи, обучения и обществени обсъждания. Респонденти в извършваните проучвания и анализи.
Неформални граждански групи и активни граждани	Информационни консултативни срещи, обучения и обществени обсъждания. Респонденти в извършваните проучвания и анализи.

МИГ Средец и привлечените експерти приеха с консенсус хипотезата, че ако при подготовката на Стратегията за ВОМР се провеждат консултации и обсъждания с прекалено тесен кръг заинтересовани страни е висок рискът процеса на консултиране вместо широко-обхватен да се свие и да попадне „под контрол", като бъдат представени и защитени само интересите на специфични групи, които могат да спечелят от съответното решение. Подобно развитие на нещата е и в противоречие с основополагащия принцип „отдолу-нагоре" на подхода ЛИДЕР/ВОМР. Ето защо привличането в максимална степен на групите заинтересовани страни в процеса на подготовка на Стратегията за ВОМР беше не само обществена, но и институционална кауза за МИГ Средец. Приобщаването към процеса се основаваше на различни подходи и прилагането на адекватни форми на участие, в зависимост от конкретно идентифицирани особености на територията и спецификата на всяка една от страните. Задължително се отчитаха интересите, значението и влиянието на всяка заинтересована група. Полагаха се специални усилия за привличането на групи, които имат ограничено влияние върху развитието на територията чрез възможности за инвестиране. По такъв начин в процеса на подготовка и консултиране на Стратегията за ВОМР на различни негови етапи са привлечени над 90 % от идентифицираните на територията групи заинтересовани страни.

Коментарите и бележките по проекта на Стратегията за ВОМР на различните етапи от неговата подготовка, изразени от заинтересованите групи лица се насърчаваха и вземаха под внимание от разработващия екип.

В приложение към електронния формуляр за кандидатстване в ИСУН е представен Доклад от „Проучване и анализ за уязвимите групи на територията и нуждите им във връзка с подготовката на Стратегията за ВОМР"

3. Анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията: *(не повече от 10 страници)*

3.1. Описание на ситуацията на територията на МИГ към момента на кандидатстване:

Анализът на настоящата ситуация на територията на МИГ Средец описва отделните аспекти на социално-икономическото развитие и завършва с обобщени изводи, комбинация от съществуващи проблеми и потенциал за развитие. Анализът поставя акцент върху географската, икономическата и социална характеристика, проследени са закономерностите във функционално-пространственото развитие, социалното, икономическото и екологичното състояние на територията, която е с

преобладаващ селски начин на живот и специализация в развитието на селското и горското стопанство, характеризира се ниска степен на развитие на икономическата база, поддържащата я техническа инфраструктура и квалификация на работната сила. Идентифицираните проблеми и потенциал за развитие са основа за извеждането на SWOT анализ. Съдържанието на SWOT анализа насочва към необходимите мерки за подчертаване на силните и преодоляване на слабите страни.

Събраните и оценени в процеса на подготовка на Стратегията за ВОМР данни от извършени проучвания и анализи, имащи за цел да дадат количествена и качествена оценка на параметрите на съществуващото състояние и тенденциите за развитие, дават възможност да бъдат изведени и описани основните нужди и потенциала за развитие на територията на МИГ Средец, към които да бъдат насочени реални интервенции по Стратегията за ВОМР. Оценката на нуждите идентифицира разликата между съвременното състояние и представата за желаното състояние според вижданията на местните общности, осигурява по-добро разбиране за нагласите и вижданията на местните общности ,осигурява подкрепа за стратегията чрез формирането на партньорства

Територията на МИГ Средец притежава характеристиките на добре развита и функционираща пазарна икономика, с пълна свобода за стопански и граждански инициативи, но е и налице отчетливо усещане за негативното влияние на неотдавна отминалата пандемия COVID-19, а в последните година и половина и на продължаващата война в Украйна – най-вече чрез стагнацията и пазарен натиск за редица бизнеси и ускорени инфлационни процеси, влияещи на бизнеса и гражданите, както и на разходите на публичните институции.

Интервенциите на Стратегията за Водено от общностите местно развитие на МИГ Средец се очаква да придадат ново значение и възможности за преодоляване на вътрешни и общински различия, чрез подобряване на територията, осигуряване на възможности за достъп до инфраструктура, заетост и услуги, за трайно въздействие върху целевите групи.

В социалната сфера нуждите се идентифицират с възможностите за намиране на решения за проблеми като:

- Намаляването и застаряването на населението, регресивния тип възрастова структура и прогресивното намаляване на лицата в трудоспособна възраст, които поставят остро нуждата от предприемането на действия, вкл. подпомагане развитието на земеделски и неземеделски бизнес свързани със задържането и връщането на активни лица, в т. число младите хора в населените места на територията.

- Обезлюдяването, влошените демографски показатели и миграция на млади и образовани хора от територията са сериозни негативни тенденции в развитието на територията.
- Липсата на икономическа основа за достатъчно заетост, особено на ниско квалифицирани лица и уязвими групи;
- Увеличаване на броя на лицата, попадащи в уязвими групи и малцинствени общности изисква последователни действия в подкрепа на социалната интеграция .
- Преодоляване на основни различия в параметрите на качеството на живот и социалното устройване на населението от селата на територията в сравнение с общинските центрове - градове;

- Основните дефицити, които следва да бъдат преодолени са свързани с:

- подобряване на състоянието на улици, тротоари, площади в населените места;
- подобряване състоянието на зоните за отдих /паркове, градини и др./, както изграждане на нови зелени площи;
- подобряване състоянието на социалната, културната, образователна и спортната инфраструктура.

Това, което изисква развитието на територията в икономическата област и е пряко свързано с икономическия просперитет, е подкрепата за важни за територията и осигуряването на заетост отрасли - производство и преработка на земеделска продукция, горска промишленост и подкрепа на микро предприятия в неземеделския сектор за :

- Засилване на тяхната конкурентоспособност, най-вече в резултат на модернизацията на активите и подкрепата за производство на продукти с местна идентичност;
- Засилване на обвързаността между земеделското производство и предприятията за преработка на храни с цел постигане на висока добавена стойност на местните производства;
- Развитието на „зелена икономика", вкл. чрез усвояването на потенциала за производство на алтернативен вид енергия за собствени нужди;
- Развитието на „кръгова икономика" - модел на производство и потребление, ограничаващ до минимум отпадъците, носещ ползи за околната среда, икономиката и територията като цяло.

Това, което изисква развитието на територията е също и подкрепа на иновативни решения за справяне с предизвикателствата в развитието в контекста на интелигентните селища. Иновацията е една от най-важните характеристики на интелигентните селища. Като цяло тя възниква от необходимостта и стремежа да се промени нещо, от желанието да се отговори на конкретно предизвикателство.Дейностите, насочени към създаване на „интелигентни селища" („Smart-villages") на територията следва да съответстват на Регламент (ЕС) № 2021/2115.

„Златни дадености" за територията по отношение на нейния потенциал за икономическото развитие са плодородната земя, местното население със своя опит и традиции, географското положение, екологичната чистота, благоприятните климатични условия.

Диверсифицирането на икономическите дейности и подкрепата за експортно ориентирани отрасли е направление за развитие със значителен потенциал. Това не само ще разнообрази икономическото портфолио на територията, правейки я по-конкурентноспособна, но ще доведе и до намаляване на зависимостта на територията от земеделието и преодоляване на проблема със сезонната заетост и качеството на използваната работна сила.

Опазването на околната среда е от съществено значения за съвременния европейски облик на територията на МИГ Средец. По отношение на околната среда нуждите на територията са свързани с опазване на биоразнообразието и с внедряване на съвременни технологии за намаляване на вредните емисии, управлението на отпадъците. В този смисъл следва да се използва засиления интерес от инвестиции във ВЕИ за собствено производствени нужди и да се стимулира оползотворяването на производствените фактори, с ясно заявени цели и инвестиции, свързани с

опазването на околната среда и развитието на кръгова икономика. Следва за се стимулират целенасочено в контекста на опазване на околната среда:

- ✓ Развитието на „зелена икономика", вкл. чрез усвояването на потенциала за производство на алтернативен вид енергия за собствени нужди;
- ✓ Развитието на „кръгова икономика" - модел на производство и потребление, ограничаващ до минимум отпадъците, носещ ползи за околната среда, икономиката и територията като цяло.

Като цяло територията на МИГ Средец се нуждае от прилагането на успешна брандинг стратегия и преодоляването на липсата на систематично изследване и подкрепа за съхраняване, реклама и икономизиране на местното природно богатство, културно-историческо наследство, традиции и типични продукти. Това би подобрило значително позиционирането на територията на МИГ Средец и нейната разпознаваемост в голямата палитра на селските райони в Европа. В този контекст са важни и развитието от страна на МИГ Средец на дейности за популяризиране и сътрудничество, както вътрешнотериториални , така и транснационални .

Подробно ситуацията в района към момента на кандидатстване, проблемите, нуждите и потенциала за развитие на територията са описани в Доклад от „Проучване и анализ на територията - социално икономическо проучване на територията и ситуационен анализ на възможностите за икономическо развитие във връзка с подготовката на Стратегията ВОМР", приложен към електронния Формуляр за кандидатстване в ИСУН.

3.2. Идентифицирани групи от заинтересовани от изпълнението на стратегията за ВОМР лица на територията на МИГ:

Прилагането на подхода ВОМР изисква съгласувани усилия на трите основни социално-икономически сектора на територията на МИГ Средец: публичен, стопански и нестопански. Идентифицираните в хода на анализите на територията на достатъчен брой заинтересовани местни общности и целеви групи с добър капацитет за реакция на търсените промени в развитието на територията от тези три сектора бе важна предпоставка за качественото протичане на процеса на подготовка на СВОМР. Заинтересованите страни са групи лица с общ интерес и възможности, свързани с реализиране на Стратегията за ВОМР, включително и като потенциални получатели на финансова помощ и ползватели на резултати от нейното изпълнение. Те отразяват разнообразието и многопосочността в развитието на територията. Освен самата Местна инициативна група, която е основно заинтересовано лице за подготовка и прилагане на Стратегията ВОМР на територията на своето действие, следните основни групи заинтересовани лица са идентифицирани на територията на МИГ Средец:

Публичен сектор

Община Средец. Целта на общината като публични институции е реализацията на проекти, свързани с подобряване на техническата, социална, образователна и културна инфраструктура и услуги, водещи до подобряване облика на населените места, социална интеграция и повишаване качеството на живот.

Общински образователни институции, които се финансират от бюджета. Те са заинтересовани от подобряване на общинската образователна инфраструктура, най-вече като ползватели на резултати от общински проекти в тази област.

Научни звена: „Научен център по земеделие - Средец" към Селскостопанска академия. Интересите са за подкрепа на връзките на между селскостопанска наука и земеделско производство в областта на растениевъдството, животновъдството, опазване на почвените ресурси, на растителния и животинския генофонд.

Стопански сектор.

Земеделски стопани. Земеделските стопани представляват основна бизнес група на територията на МИГ Средец. Основните проблеми, с които се сблъскват земеделските стопанства са остарялата материална база за преобладаващата част от тях, особено за по-малките, което води до ниска производителност и конкурентоспособност. Инвестициите във физически активи са от съществено значение за подобряване на икономическите им резултати и повишаване качеството на продукцията. Важно значение за част от тях има и възможността за получаване на подкрепа за преработка на произвежданата земеделска продукция, като по този начин се повишава добавената стойност, респективно печалбата на стопанствата. В разнообразяването на дейностите в стопанството чрез подкрепа за неземеделски дейности те виждат по-голяма икономическа стабилност и възможности за постоянна и допълнителна заетост.

МСП. Микропредприятията са в основата на бизнеса на територията. Чрез Стратегията за ВОМР те виждат възможност за целева инвестиционна подкрепа с оглед на засилване обвързаността между земеделското производство и преработка на храни, ориентирането към „зелена икономика", диверсификация на местната икономика, вкл. чрез развитието на нови в т.ч. експортно ориентирани производства, и производството на типични местни продукти.

Нестопански сектор

Читалища, регистрирани по Закона за НЧ. Чрез своята многостранна, народополезна дейност, читалищата в територията МИГ Средец са необходими традиционни културно-просветни сдружения, работещи в полза на местното население.

Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по ЗЮЛНЦ . Освен от читалищата, активна страна на неправителствения сектор на територията на МИГ Средец са и активно работещи сдружения, регистрирани по ЗЮЛНЦ, в т.ч училищни настоятелства които работят в полза на местните общности и в тясно партньорство с общината на територията на МИГ. Сред заинтересованите лица е и самата Местна инициативна група, която е основен двигател на процеса на разработване на Стратегията за ВОМР.

Местни лидери/Активни граждани/Неформални граждански групи. В почти всички населени места на територията на МИГ за местните общности от важно значение е мнението на съществуващите най – вече неформален тип местни лидери. Те са с ярко изразени личностни качества, способни са да завладяват и увличат хората, да представят модели на поведение, да завоюват доверие. За малките населени места селата, хората играят ролята на лидери на

общественото мнение, което е изключително важно за подготовката и бъдещето прилагане на Стратегията за Водено от общностите местно развитие.

За идентифициране на групите заинтересовани страни са приложени следните критерии:

1. Да са местни за територията на МИГ Средец – имат седалище в територията и обхватът на дейността им е територията на МИГ ;
2. Да имат общ/съвпадащ косвен или пряк интерес от прилагането на Стратегията за ВОМР, като:

а) активни косвени ползватели на резултати от прилагането на проектите (надграждане на резултати, подобрената среда, по-качествени услуги, работни места и т.н.),

или

б) потенциални преки бенефициенти по Стратегията за ВОМР.

Това са по-ограничени по брой групи, заинтересовани страни, които са потенциално избираеми като бенефициери по Стратегията и е регистриран значим интерес от тяхна страна в тази насока.

Анализът на групите заинтересовани страни е извършен по:

- досегашен опит в прилагането на ЛИДЕР/ВОМР/Стратегия за местно развитие–Стратегия за ВОМР на територията на МИГ Средец, където 1 е „липса или ограничен опит“, 2 - „наличие на известен опит“ и 3 – „голям опит“;
- очаквания, където 1 е „ниски“, 2 - „средни“ и 3 – „високи очаквания“;
- интерес, където 1 е „нисък“, 2 - „среден“ и 3 – „висок интерес“;
- готовност за участие, където 1 е „ниска“, 2 - „средна“ и 3 – „висока готовност за участие“;

Сборът на числовите изражения по всеки от горните аспекти е даден в последната колона, като на тази база са дефинирани по-долу ключовите заинтересовани страни.

Групи заинтересовани страни	**Досегашен опит по ЛИДЕР/ ВОМР**	**Очаквания**	**Интерес**	**Готовност за участие**	**Общо**
1.Публичен сектор Община Средец	3	3	3	3	**12**
2. Публични образователни институции	1	1	1	1	**4**
3. Земеделски производители	3	3	3	3	**12**
4. Микропредприятия	3	3	3	2	**11**

5. Лица със специфични потребности- уязвими групи, в т.ч. роми	3	3	3	2	**11**
6. Нестопански организаци	1	3	2	1	**7**
7. Читалища	3	3	3	2	**11**
8. Местни лидери/Активни граждани/Неформални граждански групи	2	2	2	1	**7**
9. МИГ Средец	3	3	3	3	**12**

3.3. Наличие на уязвими и малцинствени групи на територията на МИГ и описание на техните потребности:

По демографски признаци територията на действие на МИГ Средец се характеризира със застаряващо и намаляващо население. При анализите на социо-демографската и икономическа среда на територията, се очертават следните най – уязвими групи на територията: деца в риск, хора с увреждания, възрастни и самотни хора, малцинствени групи.

Сред типичните рискове и ограничения за представителите тези групи са: неравностойна позиция на пазара на труда; живот в изолирани общности; многодетство; трайна липса на собственост и доходи; противообществени прояви; рискове, засягащи деца;

Прегледът на потребностите на уязвимите и малцинствени групи показва, че следствие на демографския срив, характерен за цялата страна, намалява броят на населението в трудоспособна възраст общо (мъже и жени). Застаряващо и намаляващо е населението в селата, което води към обезлюдяване на някои от населените места на територията. Възрастовата структура на населението придобива регресивен характер. Отчитайки различните фактори - външни и вътрешни, които влияят на социалните и демографските процеси, може да се очертаят устойчиви негативни тенденции в социо – икономическото развитие на територията, които рефлектират с най – голяма сила върху уязвимите и малцинствени групи:

- Намаляване на населението в икономически активна възраст;
- Неблагоприятни тенденции във възрастовата и образователна структура на работната сила;
- Доминиращ брой регистрирани безработни без специалност и ниско образование;
- Висок процент на безработицата, особено в селата, при което се наблюдава и нарастване на рисковата група на безработните младежи;
- Нарастване групата на безработните над 50 години;
- циклична безработица - висок процент на регистрираните безработни за втори и трети път;
- Прогресивно увеличение и висок процент на продължително безработните;
- Скрита безработица;
- Ранна раждаемост, абсолютно и относително увеличаване на децата от проблемни семейства,

които се оказват в условия на потенциален риск още при раждането си;
- Висок дял на хората с увреждания, както и на самотно живеещите стари хора.

Най-общо потребностите на уязвимите и малцинствени групи могат да бъдат сведени до следното:

Уязвими групи: Подобряване на съществуващата и изграждане на нова социална инфраструктура; разширяване на кръга на социалните и здрави услуги, предлагани в общността; изграждане на достъпна архитектурна среда; осигуряване на алтернативна заетост на хора с увреждания; подкрепа,; подобрявана на условията за социализация, общуване, контакти, свободно време; подобряване на достъпа до здравни услуги, социални услуги, адаптивни грижи вкл. мобилни такива;

Малцинствени групи: Тук потребностите са основно на ромския етнос. Тези потребности включват: дейности за социално включване и активно приобщаване; услуги по превенция, достъп до социални и здравни услуги,;достъп до заетост; дейности за запазване и изява на културната идентичност на етноса, подобряване условията на живот.

Идентифицираните уязвими групи и малцинствени групи на територията са посочени и подробно описани, вкл. и техните потребности в „Проучване и анализ за уязвимите групи на територията и нуждите им във връзка с подготовката на Стратегията за ВОМР ", приложен към Формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020.

3.4. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите на територията на МИГ:

SWOT анализът (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) цели да разкрие сравнителните предимства и недостатъци на района на интервенция на Стратегията за Водено от общностите местно развитие (СВОМР) на МИГ Средец, изведени от съществуващата социално-икономическата ситуация на територията и представлява основа за определянето на основните стратегически цели, приоритети и специфични цели на Стратегията

Силните страни са наличие на ресурси, умения или други преимущества, които притежава територията в сравнение с други. Силната страна е отличително качество, което й дава сравнително предимство. Някои негативни на пръв поглед елементи може да се окажат силна страна за територията. Ограниченията или недостига на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на територията са представени като слаби страни. Те характеризират неразвитостта й спрямо други територии. При настоящия SW0T-анализ като възможности са представени най-благоприятните елементи на външната среда. При дефинирането им е съблюдавано правилото, че възможностите са неизползваните в пълна степен ресурси на средата. В противен случай те се отнасят към силните или слаби страни. Най-неблагоприятните сегменти на външната среда са дефинирани като заплахи. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние на територията. По принцип заплахите са елементи на средата, върху които не може да се влияе пряко. Такива могат да бъдат законодателна рамка, елементи на централизация на определени услуги, политически събития, епидемии, военни действия и др.

При извършване на настоящия SW0T – анализ са идентифицирани множество силни и слаби страни, възможности и заплахи. От тях обаче са подбрани само най-важните 10, които да попаднат в съответните клетки на SWOT матрицата.

Между четирите структурни полета на SWOT – анализа съществуват определени зависимости.

- Връзката между възможностите и силните страни дава представа за лостовете на развитие. Това е изключително важна зависимост, която следва да се използва при конструирането на стратегията на МИГ Средец . На тази база следва да се прецени, кои възможности могат да се използват, така че на тяхна основа да се развият нови силни страни на територията.
- Връзката между слабите страни и заплахите формира основните проблеми на развитието на територията.
- Връзката между силните страни и заплахите определя рисковете на развитие.
- Връзката между слабите страни и възможностите извежда ограниченията на развитие на територията.

СИЛНИ СТРАНИ	**Ранжираща експертна оценка (1-10)**	**СЛАБИ СТРАНИ**	**Ранжираща експертна оценка (1-10)**

1. Благоприятни природни и климатични условия (плодородни почви,значителен агроклиматичен потенциал, запазена природна среда);	10	1. Неравномерно развита селищна структура – голям брой населени места са с малобройно население и с реална перспектива за депопулация ;	5
2. Производствен опит и традиции в областта на селското стопанство.	10	2. Ниска конкурентоспособност и степен на модернизация на местната икономика, изоставане в технологичното развитие и конкурентоспособността на производствената сфера.	8
3. Богат културен календар с изразена местна идентичност - традиционни прояви и селищни празници на местната общност, наличие на читалищен сграден фонд за реализация на културни дейности във всяко населено място от територията.	8	3 Амортизиран читалищен сграден фонд в редица населени места на територията, ограничаващ възможностите за провеждане на културни и социални дейности.	3
4. Запазени традиционни земеделски практики като отглеждане на овощни култури, зеленчуци и животновъдство. Наличие на сравнително големи площи земеделска земя, подходящи за биологично земеделие.	8	4.Наличие на много земеделски производители, отглеждащи продукция само за задоволяване на собствените нужди. Остаряла техника в малките земеделските стопанства и трудна обработка на посевните площи, водещо до отглеждане на ограничен брой земеделски култури.	7
5. Наличие на добър потенциал за развитие на административния общински център на територията – град Средец;	6		
6. Реформирани и целево преструктурирани отрасли и обслужващи дейности от третичния сектор (образование, здравеопазване, социални дейности, култура).	6	5. Риск от обезлюдяване на големи части от територията, поради миграция, отрицателен естествен и механичен прираст, недостиг на квалифицирана работна сила, висока безработица и ниски доходи. Наличие на уязвими и малцинствени групи в социална изолация;	6
7. Изградена, реконструирана и рехабилитирана инфраструктура, финансирана по европейски проекти в част от територията;	7		
8. Наличие на свободен сграден фонд и терени на територията, подходящи за инвестиции в производства;	4	6. Образователна, здравна и социална инфраструктура, концентрирана в общинския център. Ниска осигуреност на	9
9. Благоприятното териториално позициониране – близост до	9		

Черноморието, близост до областния център, трансграничен район. 10. Мотивирани местни общности за развитие на добра жизнена среда и благосъстояние.	8	населението със здравни и социални услуги; 7. Инфраструктурни дефицити - лошо състояние на улици, тротоари, площади, зелени площи, липса на съвременни инфраструктурните системи в населените места; 8.Липса на идеи за използване на свободни инфраструктурни обекти за публични или стопански цели, както и на достатъчно финансови средства за това; 9. В недостатъчна степен познаване и задоволително управление и оползотворяване на природните ресурси; 10. Недостатъчен брой местни специалисти за работа по проекти с активно отношение към проблемите на територията, ограничени възможности на общинските бюджети за реализиране на такива проекти.	7 4 3
Средна оценка:	**7.6**	**Средна оценка:**	**5.8**
ВЪЗМОЖНОСТИ	**Ранжираща експертна оценка (1-10)**	**ЗАПЛАХИ**	**Ранжираща експертна оценка (1-10)**
1. Оползотворяване на нематериалното културно наследство за успешен брандинг на територията; 2.Активна политика по отношение на околната среда, в т.ч. проучване и прилагане на добри европейски практики; 3.Повишаваща се институционална и обществена чувствителност по темата за устойчивото развитие;	9 9 8	1.Натиск върху околната среда и използването на земята – климатични промени; 2. Влошаване на природния пейзаж поради липсата на инфраструктура и мерки за защита от природни и технологични бедствия; 3. Опасност за влошаване на екосистемите от прилагане на	4 5 5

4. Засилване на обвързаността между земеделското производство и предприятията за преработка на храни;	7	големи инфраструктурни проекти.	
5. Ориентирането към „зелена икономика" и „кръгова икономика";	6	4.Задълбочаване на глобални политически процеси с влияние върху България, вкл. продължаване и ескалиране на войната в Украйна;	4
6. Все по-достъпни нови технологии за развитие на прецизно земеделие и модерно промишлено производство;	9	5. Капсулиране на територията и проблемно оползотворяване на възможностите и ресурсите, вследствие негативни демографски и икономически процеси;	4
7. Отчетливи тенденции за повишаване на търсенето на традиционни, качествени и екологично чисти храни и като цяло на земеделски продукти;	7	6. Неравнопоставеност в развитието на територията по отношение на областния център в близост до нея като резултат на ограничени ресурси и деформации в регионалната политика;	4
8. Усвояване потенциала за производство на алтернативен вид енергия за собствени нужди;	8	7. Негативни тенденции в образователната структура на населението, водеща до невъзможност за осъществяване на икономика, базирана на знанието и от тук ниска конкурентоспособност;	4
9. Развитие на дейности за създаване и развитие на интелигенти селища;	7	8. Икономическа неефективност и слаб социален ефект при реализация на инфраструктурни проекти в малки населени места с трайна тенденция за намаляващо население;	4
10. Включването и работата на местните публични и частни структури в национални и европейски мрежи за развитие на селските райони.	8	9. Загуба на културна идентичност вследствие на процесите на глобализация , вреди върху начина на живот, културната и ценностната система на местните общности;	3

		10. Трайно влошаване на демографските процеси и необратимост в тенденцията на цялостна депопулация на територията.	4
Средна оценка:	**7.8**	**Средна оценка:**	**4.1**

На базата на анализа на текущото състояние и на SWOT анализа могат да се направят следните изводи:

- Територията изостава от други общински територии в Югоизточен район и от средните стойности в страната по отношение на икономическо развитие, ниво на доходите, състояние на инфраструктурата и основните услуги и показателите за заетост.
- Необходимо е насърчаване в рамките на разнообразяване на икономическата база на разкриването и запазването на нови работни места, повишаване качеството на живот на местното население, повишаване атрактивността на района за привличане на инвестиции чрез развитие и модернизация на инфраструктурите, подобряване конкурентоспособността на местните предприятия и засилване на тяхната експортна насоченост.
- Необходимо е да се разнообразят структурите на заетост в селския район и да се подобрят взаимовръзките между населените места от територията и другите селища в областта. В това отношение е добре да се развие преработвателна промишленост на селскостопански продукти и алтернативни форми на производство в рамките на частната инициатива, да се обособят "вторични опорни центрове" на селищната мрежа.
- Осигуряването на устойчивост на селищната мрежа и изграждането на качествена селищна среда, гарантираща устойчиво социално-икономическо и екологично развитие и висок жизнен стандарт следва да е водещо в политиките за развитие на територията.

МАТРИЦА НА ВЪЗМОЖНИТЕ СТРАТЕГИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ СРЕДЕЦ

	Силни страни	**Слаби страни**
Възможности	**Ускоряващи политики на развитие (S-O strategies)**	**Структурни политики на развитие (W-O strategies)**
Заплахи	**Стабилизиращи политики на развитие (S-T strategies)**	**Превантивни политики на развитие (W-T strategies)**

Анализът на силните и слаби страни, възможностите и заплахите /SWOT/ показва, че територията на СНЦ „МИГ Средец" на базата на направената експертна оценка се позиционира преимуществено в полето от фактори, което налага приоритетно прилагане на ускоряващи политики на развитие (S-O strategies) , като същевременно следва да се насочат усилия и в посока на използване на

съществуващите благоприятни условия за развитие и намаляване на слабите страни на територията чрез прилагането на структурни политики.

Прилагането на такива ускоряващи политики за развитие предполага изграждането на жизнен социално-икономически комплекс и достатъчно средства за инвестиране в хората, предприятията и жизнената среда на територията.

От направения SWOT – анализ могат да се изведат два основни подхода, които да се използват за бъдещото развитие на територията, чрез прилагането на Стратегия за ВОМР за периода 2023-2027:

- Ресурсен подход, изграден основно върху използване на съществуващите природни ресурси, както и развитие на производства с по-висока степен на преработка на суровините и материалите в промишлеността и селското стопанство.
- Инвестиционен подход, при който заинтересованите страни (представителите на публичен, стопански и нестопански сектор) играят съществена роля в предлагането, разработването и реализирането на осъществяване на стратегически важни местни инвестиционни проекти за територията на МИГ Средец.

4. Цели на стратегията, включително измерими целеви стойности за резултатите, и съответните планирани действия: *(не повече от 10 страници)*

4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията:

Стратегическата цел, приоритетите и специфичните цели за развитие на територията на МИГ Средец, чрез прилагането на Стратегия за Водено от общностите местно развитие (СВОМР) за периода 2023-2027 година са определени на основата на прилагането на подхода Водено от общностите местно развитие (ВОМР), съгласно анализа на настоящото състояние, установените нужди и потенциала за развитие на територията, резултатите от SWOT анализа, процеса на информиране и консултиране със заинтересованите страни от територията на МИГ Средец и при отчитане измеренията на хоризонталните политики на Европейския съюз. Определянето на целите на Стратегията за ВОМР на МИГ Средец се основава на потребностите и потенциала на територията определени в процеса на проучване, въвличане и консултиране с местната общност. По – специално основните цели са формулирани в резултат от обсъжданията в работни групи с представителите на заинтересованите страни. Основните направления на територията, на база установените потребности бяха групирани в отделни приоритети за развитие, които създадоха предпоставка да се формулират и основните цели на Стратегията за ВОМР, добавящи стойност и надграждащи целите на Стратегията за водено общностите местно развитите за програмния период 2014-2020 г.

Схематично основните моменти и етапи този процес са изобразени на фиг.1

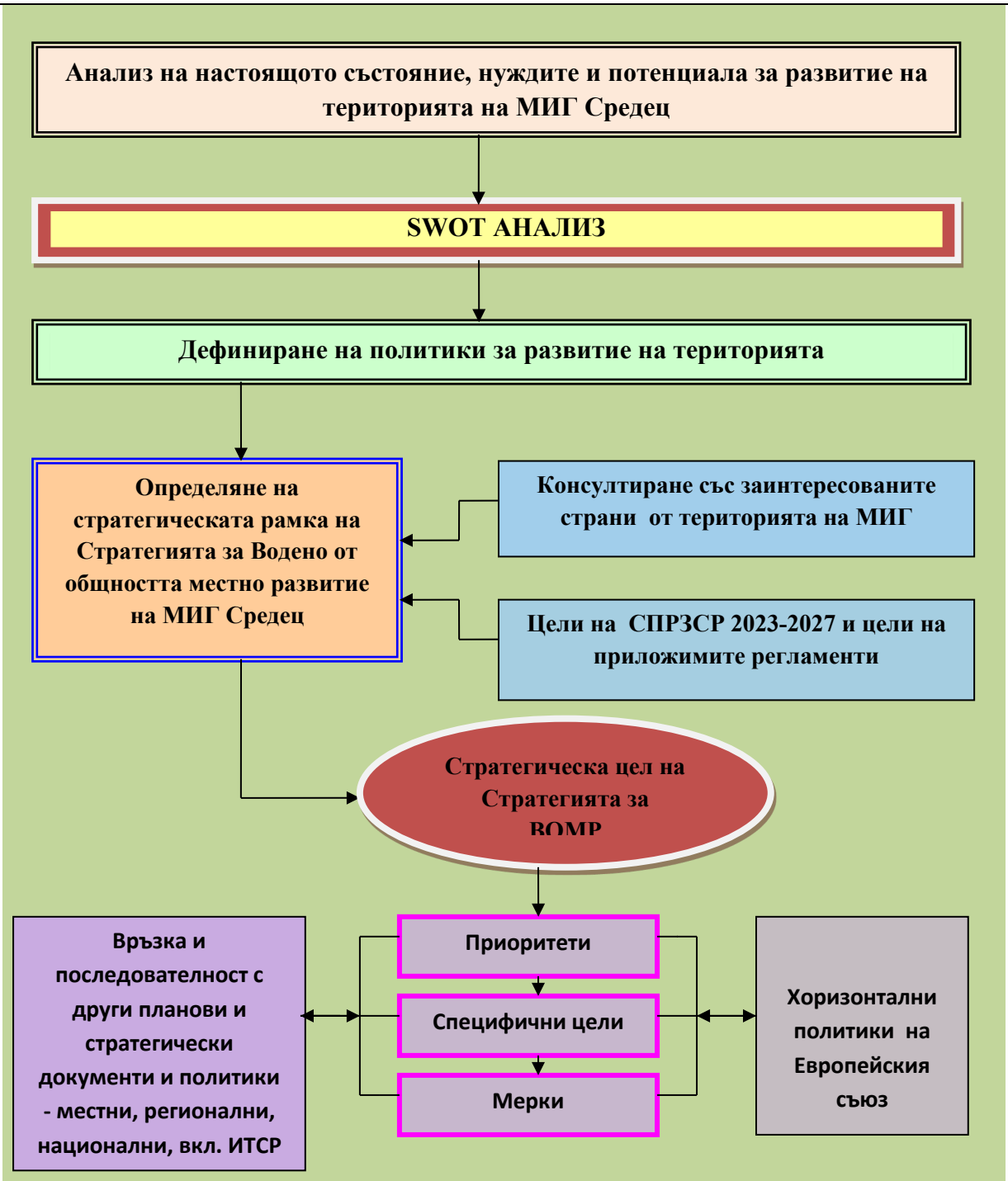

Фиг. 1 Етапи на формулиране на Стратегическата рамка на Стратегията за ВОМР

Алгоритъмът за извеждане на стратегическата цел, приоритети в развитието на територията и тяхната формулировка включва следната последователност:

Настоящо състояние на територията/анализ на нуждите и потенциала на територията на МИГ Средец	**SWOT анализ**	**Водено от общностите местно развитие - подход „отдолу-нагоре”**

Подход, основан на местните характеристики и потенциал		Интегриран подход

ФОРМИРАНЕ НА ПОЛИТИКИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ СРЕДЕЦ

УСКОРЯВАЩИ ПОЛИТИКИ	СТРУКТУРНИ ПОЛИТИКИ
Подкрепа за конкурентоспособността на местната икономика на основата на иновации, нови знания и технологии и диверсификация на икономическите дейности. Преодоляване на стереотипи в развитието. Социално приобщаване. Изграждането на жизнен социално-икономически комплекс и достатъчно средства за инвестиране в хората, предприятията и жизнената среда на територията.	Повишаване качеството на живот чрез подкрепа за изграждане и обновяване на техническа, социална и културна инфраструктура, осигуряване на заетост и задържане на населението на територията Ефективното оползотворяване на местните ресурси и сравнителните предимства на територията с акцент върху опазването и устойчивото развитие на околната среда

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ НА МИГ СРЕДЕЦ

Устойчив, балансиран и приобщаващ растеж на територията на МИГ Средец чрез силна местна икономика, качествена жизнена среда и съхранена местна идентичност

ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ СРЕДЕЦ

ПРИОРИТЕТ 1	ПРИОРИТЕТ 2	ПРИОРИТЕТ 3
Насърчаване на икономическото развитие и подобряване на икономическите условия на територията, насърчаване на ефективното използване на ресурсите и повишаване на заетостта	**Повишаване качеството на живот чрез насърчаване на интегрираното териториално развитие, социалното приобщаване, съхраняването и развитието на местната идентичност и грижа за околната среда**	**Укрепване на капацитета на местните общности за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие на територията и въвеждането на добри практики.**

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ:

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА СВОМР НА МИГ СРЕДЕЦ

<table>
<tr><td colspan="2">ПРИОРИТЕТ 1
Насърчаване на икономическото развитие и подобряване на икономическите условия на територията, насърчаване на ефективното използване на ресурсите и повишаване на заетостта</td></tr>
<tr><td><u>Специфична цел 1.1</u>
Повишаване на конкурентоспособността и подобряване на пазарните позиции на земеделските стопанства и преработвателите на земеделска продукция чрез тяхната модернизация</td><td><u>Специфична цел 1.2</u>
Диверсификация на икономическите дейности на територията чрез подкрепа за създаване на нови и разширяване на съществуващи предприятия</td></tr>
<tr><td colspan="2">ПРИОРИТЕТ 2
Повишаване качеството на живот
чрез насърчаване на интегрираното териториално развитие, социалното приобщаване, съхраняването и развитието на местната идентичност и грижа за околната среда</td></tr>
<tr><td colspan="2"><u>Специфична цел 2.1</u>
Формиране на благоприятни и привлекателни условия за живот и социално приобщаване на местното население чрез инвестиции в основни услуги, малка по мащаби инфраструктура и развитие на териториална идентичност</td></tr>
<tr><td colspan="2">ПРИОРИТЕТ 3
Укрепване на капацитета на местните общности за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие на територията и въвеждането на добри практики.</td></tr>
<tr><td><u>Специфична цел 3.1</u>
Генериране на идеи и реализиране на иновативни проекти, допринасящи за устойчиво развитие и за обмяна на опит и добри практики с други територии от страната и ЕС</td><td><u>Специфична цел 3.2</u>.
Повишаване на капацитета на местните общности и насърчаване на местни инициативи за реализиране на проекти, планиране и управление на процесите на развитие на територията</td></tr>
<tr><td colspan="2">Така формулираните приоритети на развитие и специфични цели ще бъдат постигнати, чрез интервенции на територията, финансирани от ЕЗФРСР, по конкретни мерки от Стратегията за ВОМР за периода 2023-2027, подробно описани в т.5 на настоящия стратегически документ, а за постигане целите на развитието по Приоритет 2 ще допринесе и допълващото финансиране от ЕСФ+, чрез Програма „Образование“ 2021-2027 и Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027, съгласно Приложенията за допълващо финансиране към СВОМР.</td></tr>
<tr><td colspan="2">4.2.Измерими целеви стойности за резултатите (индикатори):</td></tr>
<tr><td colspan="2">4.2.1. Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР – задължителни и специфични за МИГ:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Управляващият орган на СПРЗСР 2023-2027 г определя основни индикатори за резултат по подхода ВОМР, които ще бъдат отчитани след изпълнението на стратегиите за ВОМР в програмния период. Най – малко един от тези задължителни индикатори за резултат е включен във всяка мярка от СВОМР, финансирана със средства от ЕЗФСР.</td></tr>
</table>

ИНДИКАТОРИ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОМР				
Код	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Стойност**	**Източник на данни**
R37	Нови работни места по подкрепените проекти	брой	10	МИГ- Годишни доклади за изпълнението на СВОМР
R41	Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП	%	27	МИГ- Годишни доклади за изпълнението на СВОМР
R.0	Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания.	брой	100	МИГ - Годишни доклади за изпълнението на СВОМР.

СПЕЦИФИЧНИ ИНДИКАТОРИ ЗА ЦЯЛОСТНОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОМР				
ИЗХОДНИ ИНДИКАТОРИ				
Код	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Стойност**	**Източник на данни**
И01	Брой на сключените договори	Брой	19	МИГ- Годишни доклади за изпълнението на СВОМР
И02	Стойност на сключените договори	Евро	1 663 618,52	МИГ-Годишни доклади за изпълнението на СВОМР
И03	Брой подпомогнати дейности за партньорства и насърчаване на селската самобитност, традиции, култура и природа на територията на МИГ	Брой	4	МИГ-Годишни доклади за изпълнението на СВОМР
И04	Брой дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности,	Брой	10	МИГ-Годишни доклади за изпълнението на СВОМР

	свързани с трансфер на знания.			
И05	Брой подпомогнати дейности за сътрудничество и подготвителни дейности за нето.	Брой	1	МИГ-Годишни доклади за изпълнението на СВОМР
И06	Стойност на дейностите дейности за сътрудничество и подготвителни дейности за него	Евро	61 355,03	МИГ-Годишни доклади за изпълнението на СВОМР
ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ				
Р01	Брой микропредприятия, получаващи БФП за развитие на неземеделски дейности	Брой	4	МИГ-Годишни доклади за изпълнението на СВОМР
Р02	Брой земеделски стопани, диверсифицирали икономическата си дейност с неземеделски дейности	Брой	1	МИГ-Годишни доклади за изпълнението на СВОМР
Р03	Брой модернизирани преработвателни предприятия	Брой	1	МИГ-Годишни доклади за изпълнението на СВОМР
Р04	Брой модернизирани земеделски стопанства	Брой	6	МИГ-Годишни доклади за изпълнението на СВОМР
Р05	Брой населени места, обхванати дейности за партньорства и насърчаване на селската самобитност, традиции, култура и природа на територията на МИГ	Брой	2	МИГ-Годишни доклади за изпълнението на СВОМР
Р06	Брой населени места, обхванати от дейностите за сътрудничество	Брой	1	МИГ-Годишни доклади за изпълнението на СВОМР

4.2.2. Индикатори по мерки:

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 1 "ИНВЕСТИЦИИ В ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА"				
Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Стойност**	**Източник на информация**
Изходен	Брой на сключените договори	Брой	6	Годишни доклади МИГ
	Стойност на сключените договори	Евро	434 598,10	Годишни доклади МИГ
Резултат	Нови работни места по подкрепените проекти	Брой	4	Годишни доклади МИГ
	Брой на модернизирани земеделски стопанства	Брой	6	Годишни доклади МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 2 „ИНВЕСТИЦИИ ЗА ПРЕРАБОТКА НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“				
Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Стойност**	**Източник на информация**
Изходен	Брой на сключените договори	Брой	1	Годишни доклади МИГ
	Стойност на сключените договори	Евро	102 258,38	Годишни доклади МИГ
Резултат	Нови работни места по подкрепените проекти	Брой	1	Годишни доклади МИГ
	Брой модернизирани преработвателни предприятия	Брой	1	Годишни доклади МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 3 „ИНВЕСТИЦИИ ЗА НЕСЕЛСКОСТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ"				
Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Стойност**	**Източник на информация**
Изходен	Брой на сключените договори	Брой	5	Годишни доклади МИГ
	Стойност на сключените договори	Евро	409 033,51	Годишни доклади МИГ

Резултат	Нови работни места по подкрепените проекти	Брой	5	Годишни доклади МИГ
	Брой земеделски стопани, диверсифицирали икономическата си дейност с неземеделски дейности	Брой	1	Годишни доклади МИГ
	Брой микропредприятия, получаващи БФП за развитие на неземеделски дейности	Брой	4	Годишни доклади МИГ
ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 4 "ИНВЕСТИЦИИ В ОСНОВНИ УСЛУГИ И ДРЕБНА ПО МАЩАБИ ИНФРАСТРУКТУРА"				
Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Стойност**	**Източник на информация**
Изходен	Брой на сключените договори	Брой	3	Годишни доклади МИГ
	Стойност на сключените договори	Евро	656 373,51	Годишни доклади МИГ
Резултат	Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП	%	25	Годишни доклади МИГ
ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 5 „ ИНВЕСТИЦИИ В ПАРТНЬОРСТВА И НАСЪРЧАВАНЕ НА СЕЛСКАТА САМОБИТНОСТ, ТРАДИЦИИ, КУЛТУРА И ПРИРОДА НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ СРЕДЕЦ"				
Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Стойност**	**Източник на информация**
Изходен	Брой на сключените договори	Брой	4	Годишни доклади МИГ
	Стойност на сключените договори	Евро	61 355,03	Годишни доклади МИГ

Резултат	Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП	%	1	Годишни доклади МИГ
	Брой населени места, обхванати дейности за партньорства и насърчаване на селската самобитност, традиции, култура и природа на територията на МИГ	Брой	2	Годишни доклади МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА "СЪТРУДНИЧЕСТВО И ПОДГОТВИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ ЗА НЕГО"

Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Стойност	Източник на информация
Изходен	Брой подпомогнати дейности за сътрудничество и подготвителни дейности за него.	Брой	1	Годишни доклади МИГ
	Стойност на дейностите дейности за сътрудничество и подготвителни дейности за него	Евро	61 355,03	Годишни доклади МИГ
Резултат	Брой населени места, обхванати от дейностите за сътрудничество	Брой	1	Годишни доклади МИГ
	Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП	%	1	Годишни доклади МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА „УПРАВЛЕНИЕ, МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА СТРАТЕГИЯТА И НЕЙНОТО ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ"

Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Стойност	Източник на информация

Изходен	Брой реализирани дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания.	Брой	10	Годишни доклади МИГ
Резултат	Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания.	Брой	100	Годишни доклади МИГ
	Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП	%	1	Годишни доклади МИГ

4.3. Планирани дейности за постигане на целите и приоритетите на стратегията

СЦ 1.1 Повишаване на конкурентоспособността и подобряване на пазарните позиции на земеделските стопанства и преработвателите на земеделска продукция чрез тяхната модернизация	
Действия за постигане за целта:	Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства Подкрепа на инвестиции за преработка на селскостопански продукти *Не е допустима подкрепата за основни земеделски инвестиции - закупуването на машини, с изключение на такива, предвидени за социално земеделие и такива, свързани с колективни инвестиции*
Финансов ресурс	434 598,10 евро (ЕЗФРСР**) -** Мярка 1 „ Инвестиции в земеделски стопанства“ 102 258,38 евро (ЕЗФРСР) - Мярка 2 „Инвестиции за преработка на селскостопански продукти“
Времева рамка:	Прием на проекти: периодично – от 2025 до 2027г. вкл. Договаряне: периодично - след одобрена от УО/ДФЗ процедура за прием и оценка

	Изпълнение договори - по указания на УО/ДФЗ
Отговорен орган на МИГ/действия	Екип, УС и ОС / Съгласно процедура на МИГ и указания на УО/ДФЗ
Очакван резултат:	○ Подкрепени инвестиции в земеделски стопанства - 6 проекта ○ Подкрепени инвестиции за преработка на селскостопански продукти – 1 проект ○ Създадени работни места – 5 броя
СЦ 1.2 Диверсификация на икономическите дейности на територията чрез подкрепа за създаване на нови и разширяване на съществуващи предприятия	
Действия за постигане за целта:	Инвестиции за неселскостопански дейности
Финансов ресурс	409 033,50 евро (ЕЗФРСР) – Мярка 3 „Инвестиции за неселскостопански дейности“
Времева рамка за изпълнение:	Прием на проекти: периодично – от 2025 до 2027г.вкл. Договаряне: периодично - след одобрена от УО/ДФЗ процедура за прием и оценка Изпълнение договори- по указания на УО/ДФЗ
Отговорен орган на МИГ/действия	Екип, УС и ОС / Съгласно процедура на МИГ и указания на УО/ДФЗ
Очакван резултат:	○ Подкрепени инвестиции за неселскостопански дейности – 5 проекта ○ Създадени работни места – 5 бр.
СЦ 2.1. Формиране на благоприятни и привлекателни условия за живот и социално приобщаване на местното население чрез инвестиции в основни услуги, малка по мащаби инфраструктура и развитие на териториална идентичност	
Действия за постигане за целта:	Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаби инфраструктура

	Инвестиции в партньорства и насърчаване на селската самобитност, традиции, култура и природа на територията н МИГ Средец
Финансов ресурс	656 373,51 евро (ЕЗФРСР) – Мярка 4 „Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура“ 61 355,03 евро (ЕЗФРСР) Мярка 5 „Инвестиции в партньорства и насърчаване на селската самобитност, традиции, култура и природа на територията н МИГ Средец“
Времева рамка за изпълнение:	Прием на проекти: периодично – от 2025 до 2027г.вкл. Договаряне: периодично - след одобрена от УО/ДФЗ процедура за прием и оценка Изпълнение договори- по указания на УО/ДФЗ
Отговорен орган на МИГ/действия	Екип, УС и ОС / Съгласно процедура на МИГ и указания на УО/ДФЗ
Очакван резултат:	○ Подкрепени инвестиции в основни услуги и дребна по мащаби инфраструктура - 3 проекта ○ Увеличен относителния дял от населението, ползващо се от подобрени услуги/инфраструктура- 26% ○ Подкрепени инвестиции в партньорства и насърчаване на селската самобитност, традиции, култура и природа - брой проекти - 4
СЦ 3.1 Генериране на идеи и реализиране на иновативни проекти, допринасящи за устойчиво развитие и за обмяна на опит и добри практики с други територии от страната и ЕС	
Действия за постигане за целта	Сътрудничество и подготвителни дейности за него
Финансов ресурс	61 355,03 евро (ЕЗФРСР)
Времева рамка за изпълнение:	Прием на проекти: периодично – от 2025 до 2027г.вкл. Договаряне: периодично - след одобрена от УО/ДФЗ процедура за прием и оценка

	Изпълнение договори- по указания на УО/ДФЗ
Отговорен орган на МИГ/действия	Екип, УС и ОС / Съгласно процедура на МИГ и указания на УО/ДФЗ
Очакван резултат:	○ Насърчаване на развитието на територията на МИГ, чрез взаимодействие и реализиране на съвместни проекти за вътрешнотеритоиално и/или транснационално сътрудничество -1 проект ○ Увеличен относителния дял от населението, ползващо се от подобрени услуги/инфраструктура- 1%
СЦ 3.2 Повишаване на капацитета на местните общности за реализиране на проекти и планиране и управление на процесите на развитие на територията	
Действия за постигане за целта	Управление, мониторинг и оценката на стратегията и нейното популяризиране
Финансов ресурс	574 991,18 евро (ЕЗФРСР)
Времева рамка за изпълнение:	За периода на прилагане на Стратегията за ВОМР съгласно сключено споразумение и административен договор до 30.09. 2029 г.
Отговорен орган на МИГ/действия	Екип, УС и ОС / Съгласно договор на МИГ и указания на УО/ДФЗ
Очакван резултат:	Подкрепени дейности на МИГ Средец за управление, мониторинг и оценката на стратегията и нейното популяризиране

ДЕЙНОСТИ	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Ежегоден периодичен прием и договаряне на проекти към СВОМР					
Изпълнение на проекти към СВОМР					
Мониторинг и оценка на Стратегията за ВОМР			**М.О.**		**П.С.**
Дейности за сътрудничество с местни инициативни групи					

Дейности за популяризиране на СВОМР					
Дейности по управление на СВОМР					

М.О – междинна оценка ; **П.С.** – последваща оценка

5. Описание на мерките: *(не повече от 4 страници за всяка мярка)*

Мерки и дейности, финансирани от ЕЗФРСР:

МЯРКА 1 „ИНВЕСТИЦИИ В ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНСТВА“

Цели:

- Модернизиране на земеделските стопанства чрез преструктуриране и развитие на наличните материални мощности в стопанствата и придобиването на нови активи;
- Подобряване на общата производителност на земеделските стопанства и повишаване на тяхната конкурентоспособност;
- Насърчаване на сътрудничеството между земеделските стопани за извършване на колективни инвестиции;
- Насърчаване развитието на социално земеделие;
- Опазване на компонентите на околната среда.

Обхват на мярката:

Мярката се прилага на цялата територия на МИГ Средец.

Инвестициите, допустими за подпомагане в рамките на интервенцията трябва:

- Да са свързани с производството на селскостопански продукти включени в Приложение I на Договора за функционирането на Европейския съюз или памук, с изключение на риба и рибни продукти;
- Допустимите за подпомагане дейности в рамките на интервенцията, могат да включват материални и нематериални инвестиции. Подкрепа се предоставя за материални и нематериални инвестиции в новосъздадени и съществуващи земеделските стопанства за покриване нуждите на същите, съобразени с техният капацитет.

Допустими дейности

Подкрепата ще бъде насочена към следните дейности:

- Инвестиции за модернизация и механизация /инвестиции във физически активи/, свързана с намаляване на производствените разходи и повишаване производителността на труда;
- Инвестиции за постигане съответствие с нововъведени стандарти на Общността приложими за съответните стопанства;
- Инвестиции, пряко свързани с подобряване на енергийната ефективност на стопанствата;

- Инвестиции за съхранение на земеделската продукция с цел запазване качеството на продукцията;
- Инвестиции в изграждане/реконструкция/закупуване на машини и съоръжения за опазване на околната среда, включително за съхранение на оборска тор;
- Инвестиции в недвижима собственост, свързана с дейността на земеделските стопанства;
- Инвестиции за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия;
- Инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници (водна, вятърна, слънчева, геотермална енергия и остатъчна/отпадъчна биомаса) за собствено потребление за нуждите на земеделските стопанства;
- Инвестиции, насочени към надвишаване на изискванията за хуманно отношение към животните и повишаване на биосигурността.
- Инвестиции в изграждане/реконструкция/закупуване на машини и съоръжения за опазване на околната среда, включително за съхранение на оборска тор

Дейностите трябва да се изпълняват на територията на „МИГ Средец“.

Допустими кандидати:

1. Земеделските стопани, допустими за подпомагане по мярката трябва да са регистрирани по Закона за подпомагане на земеделските производители и да отговарят и на следните условия:

- да са физически лица или;
- да са юридически лица, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите, Закона за вероизповеданията или създадени по Закона за Селскостопанската академия.;
- да имат приход/доход от земеделска дейност и/или приход/доход от услуги директно свързани със земеделска дейност и/или преработка на земеделска продукция и/или участие и подпомагане по схемата за единно плащане на площ и/или публична финансова помощ за извършваната от тях селскостопанска дейност (неприложимо за новосъздадени до 1 година преди кандидатстването с проект земеделски стопанства);
- да имат разработен бизнес план за дейностите в земеделското стопанство и доказващ подобряване на дейността на земеделското стопанство чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности;

2. Допустими са и кандидати за колективни инвестиции

Колективни инвестиции са инвестиции от две или повече физически или юридически лица, които са учредили структура по реда на Закона за задълженията и договорите (ЗЗД), която се създава за съвместно закупуване и ползване на материални активи за земеделски дейности в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС) 2021/2115 Физическите или юридически лица учредяващи структурата по ЗЗД трябва да отговарят на изискванията, посочени в т.1

Земеделските стопани със земеделски стопанства, за които е приложимо трябва да отговарят на изискванията на Закона за ветеринарномедицинската дейност.

Получателите на финансова помощ трябва да имат постоянен адрес (за физическите лица) или седалище (за юридическите лица и ЕТ) на територията на МИГ Средец.

Клонове на юридически лица или на еднолични търговци не са допустими кандидати.

За да отговарят на условия за допустимост инвестиционните операции ще се предхождат от оценка на очакваното въздействие върху околната среда, когато инвестицията е вероятно да има отрицателни последици за околната среда. В случай на дейности, които включват инвестиционна подкрепа, задължително ще се изисква положително решение за оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС), освен в случаите, когато такава не се изисква от Закона за опазване на околната среда. Проектите, попадащи в територии от Натура 2000, преди одобрението им ще бъдат проверявани за съответствие с разпоредбите на Закона за биологичното разнообразие и съответните подзаконови нормативни актове за неговото прилагане

Допустими разходи:

Допустими са инвестиционни разходи съгласно чл. 73 от Регламент (ЕС) № 2021/2115:
1. строително-монтажни работи за изграждане, ремонт, реконструкция, преустройство, поддръжка или възстановяване;
2 закупуване на нови машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане, включително безпилотни летателни системи и прилежащия към тях инвентар;
3. специализирани превозни и транспортни средства, свързани с основната дейност на проекта;
4. закупуване на земя на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта;
5. закупуване на сгради на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта;
6. нематериални активи – компютърен софтуер за нуждите на стопанството;
7. основни земеделски инвестиции, когато са свързани със социално земеделие и/или такива, свързани с колективни инвестиции;
Материалните и нематериалните инвестиции включени в проектното предложение трябва да са в съответствие с параметрите и дейностите, обект на подпомагане и включени в разработения бизнес план.
По мярката са допустими и общи разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор в размер на до 12% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение. Разходите, свързани с консултации по разработване на бизнес план и окомплектоване на пакета от документи и консултантски услуги, свързани с изпълнението и отчитане на дейностите по проекта до изплащане на помощта, не следва да надхвърлят 5 % от стойността на допустимите разходи.
Не е допустима подкрепата за основни земеделски инвестиции , с изключение на такива, предвидени за социално земеделие и такива, свързани с колективни инвестиции.

„Основни земеделски инвестиции“ - самоходна техника за обработка на почвата, прибиране и/или съхранение на реколтата, отглеждане на растениевъдна и животновъдна продукция – колесни трактори, верижни трактори, специализирани самоходни машини (силажокомбайни, зърнокомбайни и др.) и **друг вид самоходни машини с мощност по-голяма от 50 к.с.,**

включително и когато те се използват в животновъдните обекти.

Прикачен инвентар не следва да се третира като основни земеделски инвестиции колективни инвестиции.

Мощността от 50 к. с., посочена в определението, се отнася до друг вид самоходни машини, различни от конкретно изброените (за обработка на почвата, прибиране и/или съхранение на реколтата, отглеждане на растениевъдна и животновъдна продукция – колесни трактори, верижни трактори, специализирани самоходни машини (силажокомбайни, зърнокомбайни и др.) и в тази връзка, от всички изброени в определението, само те са допустими за финансиране, когато са с мощност по-малка от 50 к.с. и не са свързани със социално земеделие и колективни инвестиции.

„Социално земеделие“ - всички дейности, при които се използват земеделски ресурси за насърчаване или разработване на социални услуги като рехабилитация, терапия, защитена заетост, образование през целия живот и други дейности, които допринасят за социално включване. Социалното земеделие включва следните четири основни видове дейности - рехабилитация и терапия; работно включване и социална интеграция; образование; грижа за хората. Защитена заетост е заетост в среда, в която хората с увреждания получават услуги и обучение за развиване на работни умения и поведение, и която е безопасна и не е конкурентна;

Финансови параметри на проектите:

- *Минималният размер* на общите допустими разходи за един проект е левовата равностойност на 10 000 евро при курс 1,9558 лева за едно евро
- *Максималния размер* на общите допустими разходи за един проект е левовата равностойност на 150 000 евро при курс 1,9558 лева за 1 евро

Интензитет и размер на финансовата помощ:

Финансовата помощ е в размер на 65% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи, по проекта.

- **Максималното подпомагане може да бъде увеличено на 80%** за инвестиции, извършени от млади земеделски стопани, които отговарят на следните условия съгласно СПРЗСР:

- към момента на подаване на проектното предложение земеделският стопани е на възраст не повече от 40 навършени години;
- да е ръководител на земеделско стопанство лице, което изпълнява следните условия: кандидат/бенефициент физическо лице, собственик на предприятието на кандидата/бенефициента ЕТ или собственик на капитала на кандидата/бенефициента ЕООД. В случай на юридическо лице (ЕООД), условието е управителят да бъде едноличен собственик на капитала на дружеството-кандидат;
- да е лице, което притежава професионални умения и компетентности в областта на селското стопанство и/или ветеринарната медицина, и/или икономическо образование със земеделска насоченост;
- да е лице, което притежава професионални умения и компетентности в областта на селското стопанство и/или ветеринарната медицина, и/или икономическо образование със земеделска насоченост, е такова, което има завършено средно/висше образование в областта на селското стопанство или ветеринарната медицина, или средно/висше икономическо образование със

земеделска насоченост; и/или удостоверение за завършен курс от минимум 150 часа или свидетелство за професионална квалификация в областта на селското стопанство.

- **Максималното подпомагане може да бъде увеличено на 85%** за инвестиции на малки стопанства(икономически размер на стопанството, измерен в стандартен производствен обем до 8000 евро включително)

Критерии за подбор на проекти и тяхната тежест :

Избраните критерии целят да гарантират насочване на помощ съобразно установените потребности и заложените цели в Стратегията за ВОМР, като се приоритезират проекти, както следва:

№	- Критерии за подбор/оценка	Максимален брой точки
1.	Проекти с инвестиции и дейности, насочени в един от в секторите "Плодове и зеленчуци", "Животновъдство", "Етеричномаслени и медицински култури" или в комбинация в два или три от тях ▪ над 50% от допустимите инвестиционни разходи - **10 т.** ▪ над 85% - от допустимите инвестиционни разходи - **20 т.**	**20**
2.	Проекти, при които изпълнението на одобрените инвестиции и дейности води до осигуряване на допълнителна заетост в земеделските стопанства ▪ разкриващи минимум едно допълнително работно място- **10 т.** ▪ разкриващи повече от едно допълнително работно място- **20 т.**	**20**
3.	Проекти на млади фермери на възраст от 18 години и не повече от 40 години към датата на кандидатстване за финансова помощ (за земеделски стопани, регистрирани като физически лица, а в случай на юридически лица (ЕТ , ЕООД), условието е управителят да бъде едноличен собственик на капитала на дружеството-кандидат)	**15**
4.	Проекти с инвестиции и дейности в стопанства за производство на биологични продукти- над 50 % от допустимите инвестиционни разходи са свързани със сертифицирано производство на биологични продукти.	**15**
5.	Проекти с инвестиции и дейности за иновации в стопанствата ▪ над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в стопанството- **5 т.** ▪ над 60 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са свързани с иновации в стопанството- **10 т.**	**10**
6.	Проекти, представени от кандидати, развиващи социално земеделие	**10**

7.	Проекти с инвестиции и дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, вкл. такива, които допринасят за смекчаване на последиците от изменението на климата и/или инвестиции, осигуряващи съответствие на стопанството с изискванията на стандартите на ЕС: ▪ над 30 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са насочени за опазване на компонентите на околната среда вкл такива, които допринасят за смекчаване на последиците от изменението на климата и/или инвестиции, осигуряващи съответствие със стандартите на ЕС - **5 т.** ▪ над 60 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта насочени за опазване на компонентите на околната среда вкл такива, които допринасят за смекчаване на последиците от изменението на климата и/или инвестиции, осигуряващи съответствие със стандартите на ЕС - **10 т.**	**10**
	Общ максимален брой точки:	**100**

МИГ Средец ще предоставя финансова помощ от СВОМР само за проекти, получили най-малко 10 точки и, за които представения бизнес план по образец показва подобряване на дейността на земеделското стопанство на кандидата.

Подборът на проекти ще се извършва при спазване на хоризонталните политики на Европейския съюз. МИГ ще прилага процедура за подбор на проекти в съответствие с разпоредбите на приложимото законодателство и указанията на УО.

МЯРКА 2 „ИНВЕСТИЦИИ ЗА ПРЕРАБОТКА НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ”

Цели:

- Модернизиране на предприятията и земеделските стопанства, преработващи земеделски продукти;
- Повишаване нивото на добавяне на стойност към земеделските продукти;
- Подкрепа за преработката на традиционни за територията местни продукти,
- Внедряване на нови за територията продукти, процеси, технологии, опазващи околната среда;

Мярката се прилага на цялата територия на МИГ Средец .

Подкрепа в рамките на интервенцията се предоставя в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС)2021/2115 от 02 декември 2021 година само за материални и/или нематериални активи, в това число машини, съоръжения, оборудване, включително и недвижима собственост, както и общи разходи, свързани с подпомаганата дейност, подобряващи цялостната дейност на предприятията.

Инвестициите, обект на подкрепа следва да са свързани с:

- Преработка и/или маркетинг на продукти в обхвата на Приложение I към Договора за функциониране на Европейския съюз или на памук, с изключение на рибни продукти;
- Развитие на нови продукти, процеси и технологии за продукти в обхвата на Приложение I към Договора за функциониране на Европейския съюз или на памук, с изключение на рибни продукти.

Подпомагане ще се предоставя в рамките на следните производствени сектори свързани с преработката и/или маркетинг /предлагането на пазара на продукти/, описани в Приложение I на Договора за функциониране на Европейския съюз и памук:

- Мляко и млечни продукти, включително яйца от птици;
- Месо и месни продукти;
- Плодове и зеленчуци, включително гъби;
- Пчелен мед;
- Зърнени, мелничарски и нишестени продукти;
- Растителни и животински масла и мазнини;
- Технически и медицински култури, включително маслодайна роза и билки;
- Готови храни за селскостопански животни;
- Гроздова мъст, вино и оцет;

Съответствието на проектните предложения със секторите се определя въз основа на селскостопанските продукти, за чиято преработка и/или маркетинг се кандидатства, както и получените крайни продукти.

Допустими дейности

Подкрепата ще бъде насочена към материални и нематериални инвестиции, свързани със следните дейности:

- ✓ Инвестиции в процеси и технологии за производство на продукти, включително такива свързани с къси вериги на доставка;
- ✓ Инвестиции, свързани с изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи, необходими за производството и маркетинга;
- ✓ Инвестиции в инсталиране на нови машини и оборудване за подобряване на производствения процес и маркетинга;
- ✓ Инвестиции в активи за съхранение, преработка, пакетиране, охлаждане, замразяване и сушене с цел запазване качеството на продукцията и суровината;
- ✓ Инвестиции в специализирани транспортни средства за превоз на суровини и/или готова продукция, включително хладилни транспортни средства;
- ✓ Инвестиции свързани с внедряването на системи за управление на качеството;
- ✓ Инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници (водна, вятърна, слънчева, геотермална енергия и остатъчна/отпадъчна биомаса) за собствено потребление;
- ✓ Инвестиции за постигане съответствие със стандартите на Общността, включително пречиствателни съоръжения;

- ✓ Инвестиции в софтуер, свързан с преработвателната дейност на кандидата, включително чрез финансов лизинг;
- ✓ Общи разходи, свързани с проектното предложение, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проектното предложение и правни услуги, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на проектното предложение, така и по време на неговото изпълнение.

За да отговарят на условия за допустимост инвестиционните операции ще се предхождат от оценка на очакваното въздействие върху околната среда, когато инвестицията е вероятно да има отрицателни последици за околната среда. В случай на дейности, които включват инвестиционна подкрепа, задължително ще се изисква положително решение за оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС), освен в случаите, когато такава не се изисква от Закона за опазване на околната среда. Проектите, попадащи в територии от Натура 2000, преди одобрението им ще бъдат проверявани за съответствие с разпоредбите на Закона за биологичното разнообразие и съответните подзаконови нормативни актове за неговото прилагане

Дейностите трябва да се изпълняват на територията на МИГ Средец

Допустими кандидати :

Кандидатите земеделски стопани допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:

1. Допустими кандидати по мярката са физически лица или еднолични търговци, регистрирани по Търговския закон или юридически лица, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите, които имат регистрация като земеделски стопани по Закона за подпомагане на земеделските производители.

Допустимите кандидати следва:

а) да имат минимален стандартен производствен обем /СПО/ на земеделското стопанство над 8 000 евро;

б) да имат приход/доход от земеделска дейност и/или приход/доход от услуги директно свързани със земеделска дейност и/или преработка на земеделска продукция и/или участие и подпомагане по схемата за единно плащане на площ и/или публична финансова помощ за извършваната от тях селскостопанска дейност;

в) да представят бизнес план, доказващ устойчивост и финансова жизнеспособност на проекта, чрез прилагането на планираните инвестиции и дейности;

г) да отговарят на изискванията на Закона за ветеринарно-медицинската дейност и Закона за храните, в случай, че това е приложимо за земеделското стопанство на кандидата.

Кандидатите преработватели на селскостопански продукти, допустими за подпомагане трябва да отговарят и на следните условия:

– да са физически или юридически лица регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите или други създадени в съответствие със специализирано национално законодателство;

– да са микро, малки, средни предприятия, съгласно Закона за малки и средни предприятия

– да имат разработен бизнес план за дейностите по преработка на селскостопански продукти и

доказващ подобряване на дейността на кандидата чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности;
– кандидатите трябва да имат постоянен адрес (за физическите лица) и седалище (за юридическите лица или ЕТ) на територията на МИГ Средец.

Получателите на финансова помощ трябва да имат постоянен адрес (за физическите лица) и седалище (за юридическите лица или ЕТ) на територията на МИГ Средец.

Клонове на юридически лица или на еднолични търговци не са допустими кандидати.

Допустими разходи

Допустими са инвестиционни разходи съгласно чл. 73 от Регламент (ЕС) № 2021/2115 от 02 декември 2021:

1. строително – монтажни работи за изграждане, ремонт, реконструкция, преустройство, поддръжка или възстановяване;
2 закупуване на нови машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане;
3. специализирани превозни и транспортни средства, свързани с основната дейност на проекта;
4. закупуване на земя на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта;
5. закупуване на сгради на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта;
6. нематериални активи – инвестиции в компютърен софтуер, свързан с преработвателната дейност на кандидата.
Материалните и нематериалните инвестиции включени в проектното предложение трябва да са в съответствие с параметрите и дейностите, обект на подпомагане и включени в разработения бизнес план.
По мярката са допустими и общи разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор в размер на до 12% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение. Разходите, свързани с консултации по разработване на бизнес план и окомплектоване на пакета от документи и консултантски услуги, свързани с изпълнението и отчитане на дейностите по проекта до изплащане на помощта, не следва да надхвърлят 5 % от стойността на допустимите разходи.

- **Финансови параметри на проектите:**
  Минималният размер на общите допустими разходи за един проект е левовата равностойност на 15 000 евро при курс 1,9558 лева за 1 евро;
- *Максималния размер* на общите допустими разходи за един проект е левовата равностойност на 157 000 евро при курс 1,9558 лева за 1 евро.

Интензитет и размер на финансовата помощ:
Финансовата помощ е в размер на 65 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Критерии за избор на проекти и тяхната тежест

№	Критерии за подбор/оценка	Максимален брой точки
1	Проекти с инвестиции и дейности, насочени към чувствителни сектори ("Плодове и зеленчуци", "Животновъдство", "Етеричномаслени и медицински култури") - над 75 % от обема на преработваните суровини са от растителен или животински произход, попадащи в обхвата на чувствителните сектори.	**20**
2	Проекти, при които изпълнението на одобрените инвестиции и дейности води до осигуряване на допълнителна заетост: ▪ разкриващи минимум едно допълнително работно място- **10 т.** ▪ разкриващи повече от едно допълнително работно място- **20 т.**	**20**
3	Проекти за преработка на биологични суровини и производство на биологични продукти- над 75% от обема на преработваната суровина и произведена продукция, посочена в бизнес плана, ще бъде биологично сертифицирана.	**20**
4	Проекти за въвеждане на иновации в преработвателното предприятие - въвеждането на нови машини, съоръжения и оборудване, за които са представени патент и/или полезен модел и/или лиценз за ползване на патент и/или полезен модел, издадени от Българското или Европейското патентни ведомства – над 30% от допустимите инвестиционни разходи са за иновации	**15**
5	Проекти, включващи инвестиции, които осигуряват опазване на компонентите на околната среда чрез производство на устойчива енергия от ВЕИ за собствено потребление - най-малко 15% от допустимите инвестиционни разходи са свързани с инвестиции, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда чрез производство на устойчива енергия от ВЕИ за собствено потребление	**15**
6	Проекти за въвеждане на енергоспестяващи технологии в процесите на преработка – инвестициите по проекта водят до повишаване на енергийната ефективност на предприятието,удостоверено със съответен доклад от правоспособно лице, вписано в публичния регистър по чл. 60, ал. 1 ЗЕЕ.	**10**
	Общ максимален брой точки:	**100**

„МИГ Средец“ ще предоставя финансова помощ от СВОМР само за проекти, получили най-малко 10 точки

Подборът на проекти ще се извършва при спазване на хоризонталните политики на ЕС.МИГ ще прилага процедура за подбор на проекти в съответствие с разпоредбите на приложимото законодателство и указанията на УО.

МЯРКА 3 „ИНВЕСТИЦИИ ЗА НЕСЕЛСКОСТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ ДЕЙНОСТИ”

Цели:

- Диверсификация на икономиката на територията на МИГ;
- Преодоляване на сезонния характер на заетостта и разкриване на нови работни места, производства и услуги на територията на МИГ;
- Подобряване на здравните и социалните услуги.;
- Развитието на технологиите в областта на „зелената икономика“, включително на енергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) за собствено потребление и „кръговата икономика“.

Обхват на мярката

Мярката се прилага на цялата територия на МИГ Средец , като обхватът на инвестициите включва подкрепа за новосъздадени и съществуващи микро предприятия на територията на МИГ за неземеделски дейности – производства и услуги.

Допустими кандидати:

Подпомагане в рамките на интервенцията получават земеделски стопани, микропредприятия и физически лица.

В обхвата на интервенцията физическите лица са допустими за подпомагане само за инвестиции в неземеделски дейности, които са насочени към развитие на занаяти.

Земеделските стопани, допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:

- да са регистрирани като земеделски стопани по Закона за подпомагане на земеделските производители;
- да бъдат регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон или Закона за кооперациите;
- икономическият размер на земеделското стопанство да е над 8 000 евро стандартен производствен обем /СПО/;
- да отговарят на определението за микропредприятие, съгласно дефиницията на ЗМСП ;

Микропредприятията, допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:

- да са регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон или Закона за кооперациите;
- да отговарят на определението за микропредприятие, съгласно дефиницията на ЗМСП

Физическите лица, допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:

- да бъдат регистрирани по Закона за занаятите като упражняващи занаят/и след вписване в регистър БУЛСТАТ по реда на Закона за регистър БУЛСТАТ;
- да отговарят на определението за микропредприятие, съгласно дефиницията на ЗМСП.

Всички кандидати представят разработен бизнес план, доказващ подобряване на дейността на кандидата чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности.

Получателите на финансова помощ трябва да имат постоянен адрес (за физическите лица) и седалище (за юридическите лица и ЕТ) на територията на МИГ Средец.

Клонове на юридически лица или на еднолични търговци не са допустими кандидати.

Допустими дейности:

- Инвестициите, допустими за подпомагане в рамките на интервенцията трябва да са свързани с развитие на производства и услуги в различни сектори на икономиката и други производствени неземеделски дейности, производство на продукти, които не са включени в Приложение I от Договора за функциониране на Европейския съюз, както и дейности, които са насочени към развитие на занаяти.
- Материалните и нематериалните инвестиции включени в проектното предложение трябва да са в съответствие с параметрите и дейностите, обект на подпомагане и включени в разработения бизнес план.
- Бизнес планът трябва да показва подобряване на дейността на предприятието и да доказва икономическата жизнеспособност на кандидата чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности.
- Подкрепа в рамките на интервенцията е в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС) №2021/2115 само за материални и/или нематериални активи, в това число машини, съоръжения, оборудване, включително и недвижима собственост, както и общи разходи, свързани с подпомаганата дейност.
- Предоставя се подпомагане за инвестиции в неземеделски дейности:

- Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);
- Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИКТ и др.;
- Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление;
- Развитие на занаяти и други неземеделски дейности.

В рамките на мярката не се финансират дейности, които водят до осъществяване на селскостопанска дейност или резултатът от дейността е продукт, включен в Приложение I на Договора за функциониране на Европейския съюз.

Дейностите трябва за се изпълняват на територията на МИГ Средец.

За да отговарят на условия за допустимост инвестиционните операции ще се предхождат от оценка на очакваното въздействие върху околната среда, когато инвестицията е вероятно да има отрицателни последици за околната среда. В случай на дейности, които включват инвестиционна подкрепа, задължително ще се изисква положително решение за оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС), освен в случаите, когато такава не се изисква от Закона за опазване на околната среда. Проектите, попадащи в територии от Натура 2000, преди одобрението им ще бъдат проверявани за съответствие с разпоредбите на Закона за биологичното разнообразие и съответните подзаконови нормативни актове за неговото прилагане

Допустими разходи:

Допустими са инвестиционни разходи съгласно чл. 73 от Регламент (ЕС) № 2021/2115 от

02 декември 2021:
1. строително-монтажни работи за изграждане, ремонт, реконструкция, преустройство, поддръжка или възстановяване;
2 закупуване на нови машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане, включително безпилотни летателни системи и прилежащия към тях инвентар;
3. специализирани превозни и транспортни средства, свързани с основната дейност на проекта;
4. закупуване на земя на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта;
5. закупуване на сгради на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта;
6. нематериални активи – инвестиции в компютърен софтуер;
Материалните и нематериалните инвестиции включени в проектното предложение трябва да са в съответствие с параметрите и дейностите, обект на подпомагане и включени в разработения бизнес план.

По мярката са допустими и общи разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор в размер на до 12% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение. Разходите, свързани с консултации по разработване на бизнес план и окомплектоване на пакета от документи и консултантски услуги, свързани с изпълнението и отчитане на дейностите по проекта до изплащане на помощта, не следва да надхвърлят 5 % от стойността на допустимите разходи.

Финансови параметри на проектите:

- *Минималният размер* на общите допустими разходи за един проект е левовата равностойност на 10 000 евро при курс 1,9558 лева за 1 евро.
- *Максималния размер* на общите допустими разходи за един проект е левовата равностойност на 150 000 евро при курс 1,9558 лева за 1 евро.

Интензитет и размер на финансовата помощ:

Финансовата помощ е в размер на 65 % от общите допустими разходи по проекта

Критерии за избор на проекти и тяхната тежест

Избраните критерии целят да гарантират насочване на помощ съобразно установените потребности и заложените цели в Стратегията за ВОМР, като се приоритезират проекти както следва:

№	Критерии за подбор/оценка	Максимален брой точки
1	Проекти, включващи инвестиции, които осигуряват опазване на компонентите на околната среда чрез производство на устойчива енергия от ВЕИ за собствено потребление - най-малко 15% от допустимите инвестиционни разходи са свързани с инвестиции, осигуряващи опазване	**20**

	на компонентите на околната среда чрез производство на устойчива енергия от ВЕИ за собствено потребление	
2	Проекти, при които изпълнението на одобрените инвестиции и дейности води до осигуряване на допълнителна заетост: - разкриващи минимум едно допълнително работно място- 10 т. - разкриващи повече от едно допълнително работно място- 20 т.	**20**
2	Проекти за въвеждане на иновации в предприятието - въвеждането на нови машини, съоръжения и оборудване, за които са представени патент и/или полезен модел и/или лиценз за ползване на патент и/или полезен модел, издадени от Българското или Европейското патентни ведомства - над 30% от допустимите инвестиционни разходи са за иновации.	**15**
4	Проекти с инвестиции за социални и здравни услуги	**15**
5	Проекти за инвестиции и дейности, основани на използването на ИКТ	**10**
6	Проекти, подадени от кандидати, притежаващи опит в сектора в който кандидатстват	**10**
7	Проектът е подаден от кандидат – жена: - Към датата на кандидатстване едноличният собственик на капитала на предприятие - ЕООД/ЕАД, или едноличният собственик на предприятие - ЕТ, е жена - Към датата на кандидатстване, в случай на предприятие с повече от един собственик на капитала (ООД/АД), собственик/ци с дялове общо над 50% от капитала е/са жена/и, - Физическото лице – занаятчия е жена.	**10**
	Общ максимален брой точки:	**100**

МИГ Средец ще предоставя финансова помощ от СВОМР само за проекти, получили най-малко 10 точки .

Подборът на проекти ще се извършва при спазване на хоризонталните принципи и политики на ЕС.

МИГ Средец ще прилага процедура за подбор на проекти в съответствие с разпоредбите на приложимото законодателство и указанията на УО.

МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В ОСНОВНИ УСЛУГИ И ДРЕБНА ПО МАЩАБИ ИНФРАСТРУКТУРА”

Цели:

- Насърчаване на социалното приобщаване и намаляването на бедността;
- Стимулиране на интегрирано териториално социално- икономическо развитие;
- Повишаване качеството на живот на местните общности.

Допустими кандидати :

- Община Средец;

Кандидатът трябва да има седалище на територията на МИГ Средец**.**

Допустими дейности:

Предоставя се безвъзмездна финансова помощ за следните допустими за подпомагане дейности по интервенцията:

1. Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях;
2. Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение.;
3. Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, вкл. и дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди;
4. Изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от местно значение;
5. Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура;
6. Реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот;
7. Дейности в общинска инфраструктура от местно значение, насочени към създаването на „интелигентни селища“ („Smart-villages“) на територията на МИГ.

„Интелигентни селища“ - подход за интегрирано териториално развитие, който се прилага от общности в селските райони, на основата на концепция (опростен вариант на стратегия или стратегия) за неговото приложение и/или като отделни, самостоятелни иновативни социални, технологични и/или цифрови решения, съответстващи на принципите на тази концепция, като инструмент/и за териториално развитие на селските райони за подобряване на техните икономически, социални и/или екологични условия.

Дейностите се приемат за насочени към създаване на **„интелигентни селища“**, когато са:

- свързани с подкрепа на иновативни решения за създаване на устойчиви модели – интелигентни еко селища, социални селища, IT селища и др., ландшафтно планиране и реконструкция на стари сгради – използването на стари сгради или налични парцели в полза на местната общност;
- свързани с дигитализация и подобряване на телекомуникационната свързаност

с цел устойчиво развитие на територията;

- свързани с подобряването на условията за живот, които биха довели до задържане на населението и привличане на нови жители;

В рамките на дейност „Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура“, кандидатите имат възможност да извършват допустимите инвестиции в общинска образователна инфраструктура, която включва детска градина, основно или средно училище, както и в паркове.

Дейностите трябва да се изпълняват на територията на МИГ Средец.

Допустими за услуги за широко обществено ползване са дейности, извършвани върху имоти публична общинска собственост.

За да отговарят на условия за допустимост инвестиционните операции ще се предхождат от оценка на очакваното въздействие върху околната среда, когато инвестицията е вероятно да има отрицателни последици за околната среда. В случай на дейности, които включват инвестиционна подкрепа, задължително ще се изисква положително решение за оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС), освен в случаите, когато такава не се изисква от Закона за опазване на околната среда. Проектите, попадащи в територии от Натура 2000, преди одобрението им ще бъдат проверявани за съответствие с разпоредбите на Закона за биологичното разнообразие и съответните подзаконови нормативни актове за неговото прилагане.

Допустими са само проекти, за които е представен „Анализ разходи-ползи“ (финансов анализ), от който да е видно, че проектното предложение няма да генерира приходи, или ако генерира, същите се разходват само за нестопанските цели на кандидата, свързани изцяло с целите на проекта.

Допустими разходи:

Подкрепа в рамките на интервенцията се предоставя в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС)2021/2115 от 02 декември 2021 година само за материални и/или нематериални активи, както и общи разходи, свързани с подпомаганата дейност.

Допустимите разходи,включват:

1. Разходи, свързани с прякото изпълнение на строително-монтажни работи;
2. Разходи, свързани с оборудване и/или обзавеждане;
3. Непредвидени разходи, възникнали в резултат на работи и/или обстоятелства, които не са могли да бъдат предвидени при първоначалното проектиране. Същите не могат да надхвърлят 5% от от одобрените разходи по т.1;
4. Нематериални активи – инвестиции в компютърен софтуер.

По мярката са допустими и общи разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор в размер на до 12% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение. Разходите, свързани с консултации по разработване на „Анализ разходи-ползи“ (финансов анализ) и окомплектоване на пакета от документи и

консултантски услуги, свързани с изпълнението и отчитане на дейностите по проекта до изплащане на помощта, не следва да надхвърлят 5 % от стойността на допустимите разходи.

Финансови параметри на проектите:

- *Минималният размер* на общите допустими разходи за един проект е левовата равностойност на 15 000 евро при курс 1,9558 за 1 евро;
- *Максималния размер* на общите допустими разходи за един проект е левовата равностойност на 200 000 евро при курс 1.9558 за 1 евро

Интензитет и размер на финансовата помощ:

Финансовата помощ е в размер на 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи

Критерии за подбор на проекти и тяхната тежест

Избраните критерии целят да гарантират насочване на помощ съобразно установените потребности и заложените цели в Стратегията за ВОМР, като се приоритезират проекти както следва:

№	Критерии за подбор/оценка	Максимален брой точки
1	Брой население на територията, по данни на НСИ към 31.12 на годината, предхождаща подаването на заявлението за подпомагане, което ще се възползва от подобрената инфраструктура: до 500 души. – 10 т., от 501 до 1500 души -20 т.; от 1501 – до 3000 души – 30 точки , над 3000 души - 40 точки	**40**
2	Проекти, включващи дейности към подкрепа за създаване и развитие на интелигентни селища („Smart-villages“)	**20**
3	Проекти, чиято значимост и очаквани ползи, са консултирани с обществени консултативни съвети/местни общности/местни лидери на територията на МИГ и са получили тяхното одобрение по отношение на значимостта и ползите от планираните дейности	**20**
4	Проекти, приобщаващи уязвими общности, при които е налице концентрация на проблеми, създаващи риск от бедност, социално изключване и маргинализация	**20**
	Общ максимален брой точки:	**100**

Подпомагат се проекти, които са получили минимален брой от 20 точки по критериите за подбор.

Подборът на проекти ще се извършва при спазване на хоризонталните политики на ЕС

МИГ ще прилага процедура за подбор на проекти в съответствие с разпоредбите на приложимото законодателство и указанията на УО

Мярка 5 „Инвестиции в партньорства и насърчаване на селската самобитност, традиции, култура и природа на територията на МИГ Средец“

Цел:
Развитие на териториална идентичност и позициониране на база на специфичния и неизползван потенциал за развитие на територията на МИГ Средец.

Избраната в стратегията за ВОМР мярка съответства на идентифицираните в проучванията и анализите на територията проблеми, нужди , а именно :

- Липса на систематично изследване и подкрепа за съхраняване, реклама и икономизиране на местното природно богатство, културно-историческо наследство, традиции и типични продукти;
- Липса на успешен брандинг на територията ;
- Необходимост от развитие на: териториална идентичност и маркетинг на територията на МИГ Средец и подкрепа за развитие на нови съвременни форми за опазване и популяризиране на местните културно-исторически и природни ресурси и типичните местни изделия, продукти и храни и тяхното развитие и предаване към следващите поколения; интегрирано съхраняване, сертифициране и популяризиране на местното културно, историческо и природно наследство, изделия и храни; подкрепа за представяне, социализация, валоризация и дигитализация на обектите на културно-историческото и природното наследство.

Прилагането на мярката ще даде съществен принос за създаването на партньорства/сътрудничества между местните организации и множество самодейни групи и състави на територията, ще създаде и укрепи връзки между групи от населени места на територията и ще позволи опазването на самобитните фолклорни и културни традиции чрез предаването им между поколенията. Ще бъдат създадени предпоставки за привличане на интерес към района от страна на медии и туристи, което пък е предпоставка за оживление на територията и пряко повлиява не само социалното, но и икономическото й развитие. Мярката е важна и по отношение на опазване, оползотворяване и промотиране на природните ресурси на територията на Община Средец, формираща територията на МИГ Средец

Обхват:

Териториален обхват: Мярката се прилага на цялата територия на МИГ Средец.

Обхват на дейностите**:** Мярката подкрепя само ”меки” инвестиционни и неикономически не генерращи приходи дейности , които следва да допринасят за постигането на целта на мярката.

Допустими са само дейности, извършвани на територията на МИГ Средец

Допустими кандидати

- ✓ Община Средец ;
- ✓ Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по Закона за ЮЛНЦ;
- ✓ Читалища;

Получателите на финансова помощ трябва да имат седалище на територията МИГ Средец.

Клонове на юридически лица не са допустими кандидати.

Допустими дейности:

1. Проучвания, свързани със създаването на нов местен туристически продукт , обединяващ местното културно наследство, местните изделия и храни;
2. Съхраняване, възстановяване и поддържане на обекти с местно значение от културно-историческото наследство на района, свързани с местната памет и териториална идентичност, както и на терените около тях;
3. Маркетингови, промоционални и информационни дейности, свързани със създаването и популяризиране на местен туристически продукт и местни, свързани с традициите, народния бит и културно-историческото наследство на територията изделия, услуги и занаяти, включително, но не изчерпателно:
   - Подпомагане на провеждането на местни празници, обичаи и традиции;
   - Създаване, съхраняване или обогатяване на сбирки - исторически, етнографски и др.;
   - Провеждане на специални промоционални и информационни кампании за нов туристически продукт;
4. Дейности по съхраняване, идентифициране, възстановяване, дигитализиране и обновяване на природното и културно наследство на територията;
5. Дейности по възраждане и предаване на различни аспекти на културни традиции и наследство и популяризирането им чрез организиране и провеждане на мероприятия във връзка с местни културни обичаи и традиции, като: временни и постоянни тематични изложби; фестивали, събори, семинари, концерти, тематични концерти и постановки конкурси; Филми, видео клипове или мултимедийни възстановки; разработване и разпространяване на информационни материали различни от обикновени брошури (тематични изследвания, снимков архив, каталози.и др.); разработване и представяне на макети, възстановяване на елементи от традиционни костюми или предмети от традиционния бит.

Допустими разходи

Допустими по мярката са:

1. Разходи за закупуване на оборудване и обзавеждане във връзка с маркетинг, популяризиране и сертифициране на местното наследство, изделия и храни;
2. Закупуване и реставрация на експонати и оборудване за етнографски, исторически и други експозиции;
3. Разходи за закупуване на материали, консумативи, оборудване, обзавеждане, инвентар, инструменти и облекла за местните фолклорни състави
4. Разходи, свързани със проучване, съхраняване, дигитализиране, идентифициране, възстановяване и обновяване на природното и културно наследство на територията (паметници на културата с местно значение).
5. Разходи за организация и провеждане на различни събития, популяризиращи и утвърждаващи местната териториална идентичност, във връзка с местни обичаи и традиции - провеждане на фестивали, събори, празници, обичаи и други събития, свързани с местното наследство.
6. Разходи за маркетингови и информационни дейности, свързани с популяризиране на местното наследство, фолклор, изделия и храни (проучвания, издаване на брошури, дипляни, публикации, филми, семинари, и др.) ;
7. Разходи за външни услуги;
- наем на помещения и апаратура;
- други разходи за външни услуги, необходими за изпълнението на дейностите по проекта
8. Общи разходи, свързани с изготвянето и управлението на проекта.

Разходите, свързани с консултации по разработване на „Анализ разходи-ползи“ (финансов анализ) и окомплектоване на пакета от документи и консултантски услуги, свързани с изпълнението и отчитане на дейностите по проекта до изплащане на помощта, не следва да надхвърлят 5 % от стойността на допустимите разходи.

Финансови параметри

- Минимален размер на допустимите разходи за проект – левовата равностойност на 3000 евро при курс 1,9558 лева за едно евро.
- Максимален размер на допустимите разходи за проект – левовата равностойност на 30 000 евро при курс 1,9558 лева за едно евро

Интензитет и размер на финансовата помощ

- 100 % от общия размер на допустимите разходи по проекта

Проектът не следва да генерира приход съгласно „Анализ разходи-ползи (финансов анализ), изготвен по образец към Условията за кандидатстване.

Критерии за подбор на проекти и тяхната тежест:

№	Критерии за подбор/оценка	Максимален брой точки

1	Дейностите по проекта насърчават съвместно участие на различни групи заинтересовани страни – местни власти, стопански сектор, социални и граждански групи, местни лидери и културни институции и осигуряват пренасянето на културен опит, знания, умения и традиции и приемственост между поколенията с активното участие на младите хора	**40**
2	Проектът създава предпоставки за осмисляне и разнообразяване на свободното време на децата и младите хора в населеното място/населените места	**10**
3	Проектът включва комбинирани дейности по опазване и популяризиране на местни продукти, услуги, природно, историческо и културно наследство	**10**
4	Проектът създава предпоставки за активен социален и културен живот на хората от различни възрастови и социални групи	**10**
5	Проектът, когато е в обществена полза е консултиран с обществени консултативни съвети/местни общности/местни лидери на територията на МИГ и е получил тяхното одобрение по отношение на значимостта и ползите от планираните дейности	**10**
6	Дейностите по проекта пресъздават уникалните местни изделия, природно, историческо и културно наследство по иновативен и нетрадиционен начин, отразяващ съвременните методи за анимация на територииите	**10**
7	Дейностите по проекта включват участие на доброволци, хора с увреждания и/или малцинствени групи	**10**
	Общ максимален брой точки:	**100**

Ще се предоставя финансова помощ от СВОМР само за проекти, получили най – малко 10 точки.

Подборът на проекти ще се извършва при спазване на хоризонталните принципи на ЕС. МИГ ще прилага процедура за подбор на проекти в съответствие с разпоредбите на приложимото законодателство и указанията на УО.

Мярка „Сътрудничество и подготвителни дейности за него“

Финансовата помощ за дейности за сътрудничество и подготвителни дейности за него ще се предоставя по условията и реда на Раздел III. „Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ на ЗУСЕФСУ.

Допустими дейности

Допустимите дейности следва да допринасят за развитието на териториите на МИГ, чрез взаимодействие и реализиране на съвместни проекти и включват:

1. Разработване на съвместен продукт/услуга/дейност, вкл. разходи за материални и нематериални активи;
2. Извършване на изследвания, проучвания и анализи, директно свързани със съвместния продукт/услуга/дейност;
3. Реализиране на промоционални и маркетингови кампании;
4. Организиране на заседания, обучения, семинари, съвместни събития, срещи с потенциални партньори или партньори по проекта;
5. Извършване на информационни кампании, включващи организиране на срещи, конференции, публикуване и излъчване в медиите;
6. Дейности по координация (извършване на разходи за наемане на допълнителен персонал, пътни разходи, разходи за нощувки и храна, хонорари за експерти, разходи за превод, разходи за комуникация).

Дейностите за сътрудничество трябва да отговарят на следните **условия за допустимост**:

- да са свързани и да водят до развитието на териториите, обхванати в конкретните стратегии на МИГ;
- да съответстват на и да допринасят за постигане целите и приоритетите на стратегиите за ВОМР на съответните местни инициативни групи и СПРЗСР;
- да се изпълняват съгласно сключено споразумение между най-малко двама партньори - МИГ от България и/или МИГ, изпълняващи стратегии за ВОМР от друга държава – членка от ЕС;
- в партньорството за дейностите по сътрудничество могат да участват и други юридически лица от страната и чужбина със собствен финансов принос.

Допустими разходи

За дейности за сътрудничество и подготовка за него са допустими следните разходи за:

1. разработване на съвместен продукт/услуга/дейност, вкл. материални и нематериални инвестиции;
2. строително-монтажни или строително-ремонтни работи на територията на партньорите от Република България;
3. други материални и нематериални активи;
4. изследвания и проучвания, директно свързани със сътрудничеството, включително за издаване на становища;
5. възнаграждения за външни експерти – физически или юридически лица за изпълнение на дейности, включително за преводачи;
6. възнаграждения, свързани с координацията на планираните дейности наслужители на МИГ;
7. промоционални и маркетингови кампании за съвместния продукт/услуга;
8. организиране и провеждане на обучения, семинари, съвместни събития и партньорски срещи;
9. информираност – създаване на интернет страница за проекта, публикации в регионални медии, информационни конференции;
10. публичност – изготвяне и разпространение на информационни материали и осигуряване на публичност, в т.ч. информационни табели;

11. командировки на служителите на МИГ, експерти по проекта, включително преводачи, членове на колективния управителен орган и членове на колективния върховен орган на МИГ, както и други участници от територията в дейности, свързани с изпълнението на проекта, съгласно Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.) и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. (Обн., ДВ, бр. 50 от 2004 г.);
12. преводи (писмени и симултанни);
13. пощенски и куриерски услуги;
14. такси за издаване на документи, свързани с изпълнението на проекта.

Общ размер на финансовата помощ по мярката - 61 355,03 евро.

Мярка „Управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране“

Допустими дейности:

Дейности за управление, мониторинг и оценка на стратегиите съгласно чл. 34, параграф 1, буква „в“ от Регламент (ЕС) 2021/1060, както и дейности, свързани с популяризирането на стратегиите за ВОМР:

1. Допустими за извършване са дейности по управление, мониторинг и оценка на стратегии за ВОМР, включително улесняването на обмена между заинтересованите страни, съгласно одобрената стратегия
2. Допустими за извършване са дейности по популяризиране на стратегии за ВОМР, съгласно одобрената стратегия.

Допустими разходи:

За управление, мониторинг и оценка на стратегиите и тяхното популяризиране са допустими следните разходи:

А. Разходи за управление, мониторинг и оценка на Стратегията за ВОМР

1. разходи за заплати, както и задължителни по силата на нормативен акт разходи за социални и здравни осигуровки за персонала, обезщетения за временна неработоспособност и други, дължими от работодателя по силата на нормативен акт;

2. разходи за външни услуги, възнаграждения и осигуровки, дължими от МИГ на експерти (физически или юридически лица), свързани с прилагането на стратегията (оценители, консултанти, външни експерти, счетоводно обслужване);

3. непреки разходи:

а) за услуги, непряко свързани с прилагането на стратегията (правни, одиторски);

б) разходи за наем на офис;

в) разходи за комуникация и външни услуги (телефон, интернет, пощенски услуги, куриерски услуги, топло- и електроенергия, вода, охрана на офиса, електронен подпис, застраховане на дълготрайни материални активи по смисъла на чл. 50, т. 2 от Закона за корпоративното подоходно облагане, закупени със средства от настоящия или предходния програмен период по подхода ВОМР);

г) разходи за закупуване на офис консумативи и канцеларски материали;
д) разходи за закупуване на гориво за лек автомобил;
е) други непредвидени оперативни разходи.

4. разходи за командировки на екипа и членовете на колективния върховен орган на МИГ съгласно Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.) и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. (Обн., ДВ, бр. 50 от 2004 г.);

5. разходи за закупуване на офис оборудване, обзавеждане и софтуер;
6. разходи за обучения на екипа и членовете на колективния върховен орган във връзка с прилагането на стратегията за местно развитие;
7. разходи, свързани с публични отношения (разходи за организиране на срещи на МИГ, разходи за работа в мрежа, участие на екипа и членовете на колективния върховен орган в срещи с други МИГ);
8. разходи за участие на МИГ в дейности на Националната и на Европейската селска мрежа за развитие на селските райони, както и на Европейската ЛИДЕР асоциация и други асоциации на МИГ;
9. финансови разходи, в т. ч. банкови такси за управление на една сметка и такси за издаване на изискуеми документи;
10. разходи за мониторинг и оценка на стратегията за ВОМР.

Б. Разходи за популяризиране на стратегията за ВОМР:

1. разходи за проучвания и анализи на съответната територия (териториални, икономически, социални и други анализи и проучвания);
2. разходи за популяризиране, информиране и публичност:
а) за създаване и поддръжка на интернет страница;
б) за създаване и реализиране на публикации в печатни и електронни медии и излъчвания в радио- и телевизионни медии на покани за организирани събития и други, свързани с популяризиране дейността на МИГ;
в) отпечатване на брошури, материали за обучение и други печатни материали, изработване на рекламни материали и други, свързани с популяризиране дейността на МИГ;
г) преводи;
д) изработка и монтаж на табели и билбордове за популяризиране на МИГ;
е) свързани с изготвяне на материали, подпомагащи потенциалните получатели на финансова помощ при разработването на дейности и подготовката на заявления;
ж) други разходи за популяризиране, информиране и публичност.
3. разходи за организиране на обучения, семинари и информационни срещи за местни лидери и за уязвими групи и застрашени от бедност целеви групи, включително роми, свързани с подготовка, изпълнение и отчитане на проекти и други, свързани с популяризиране на стратегията за ВОМР и прилагане на подхода.

Изисквания по отношение на разходите за управление, мониторинг и оценка на СВОМР и нейното популяризиране:

- Разходите, предвидени за дейностите по управление, мониторинг и оценка на стратегиите за

ВОМР и тяхното популяризиране не може да надвишават 25 на сто от общия размер на публичния принос на ЕЗФРСР по стратегията;
- Разходите за популяризиране на стратегията са най-малко 20 на сто от общия размер на разходите по мярката;
- Непреките разходи не надвишават 15 на сто от средствата за заплати, както и задължителни по силата на нормативен акт разходи за социални и здравни осигуровки за персонала, обезщетения за временна неработоспособност и други, дължими от работодателя по силата на нормативен акт;
- Средствата са планирани до 30 септември 2029 г., като за последната година се планират най-малко 10 на сто от общия размер по мярката.

Общ размер на планираните средства до 30.09.2029 г.: 574 991,18 евро, в това число:

- За дейности по управление, мониторинг и оценка на Стратегията за ВОМР: 459 950,51 евро
- За дейности по популяризиране на Стратегията за ВОМР: 115 040,67 евро

Разпределението на средствата по мярка „Управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране“ по години за целия период на изпълнение на СВОМР е посочено о в отделен документ съгласно Приложение № 3 от документите към Условията за кандидатстване.

6.Финансов план, включващ планираните средства от ЕЗФРСР:

Код на мярката	***Име на мярката***	***Общо за периода на стратегията***	
		евро	***%***
1	Инвестиции в земеделски стопанства	434 598,10	18,89
2	Инвестиции за преработка на селскостопански продукти	102 258,38	4,45
3	Инвестиции за неселскостопански дейности	409 033,50	17,78
4	Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаби инфраструктура	656 373,51	28,54
5	Инвестиции в партньорства и насърчаване на селската самобитност, традиции, култура и природа на територията на МИГ Средец	61 355,02	2,67
	Мярка „Сътрудничество и подготвителни дейности за него“	61 355,03	**2,67**
	Мярка „Управление, мониторинг и оценката на стратегията и нейното популяризиране“ *(До 25% от средствата на ред „Общо средства за стратегията от ЕЗФРСР)*	**574 991,18**	**25**

	ОБЩО СРЕДСТВА ЗА СТРАТЕГИЯТА ОТ ЕЗФРСР	**2 299 964,72**	**100%**

7. Описание на уредбата за управление, мониторинг и оценка, която показва капацитета на местната инициативна група да изпълни стратегията: *(не повече от 6 страници);*

7.1. Организационна структура на МИГ:

- Организационна структура/схема.

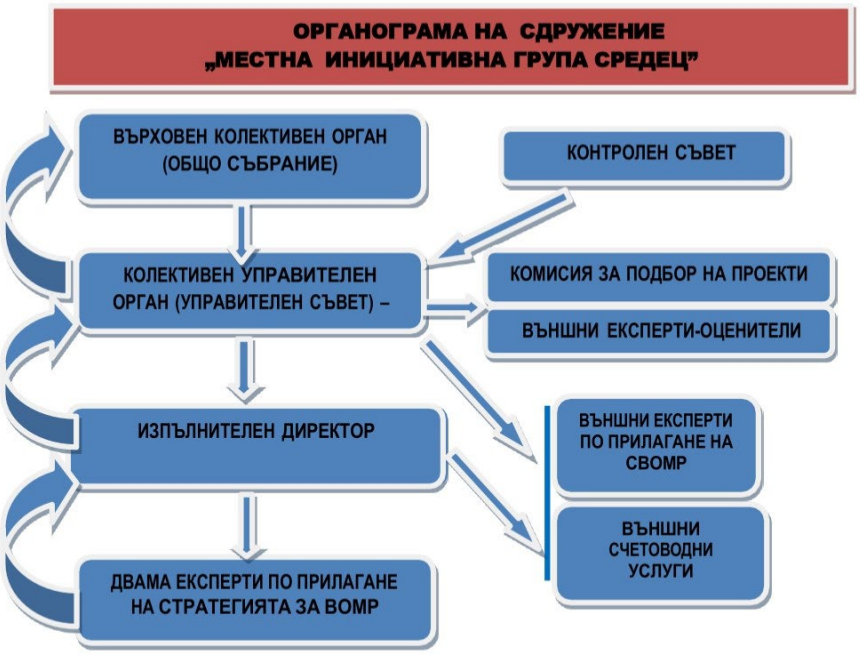

7.2. Управление на МИГ:

Колективен върховен орган на МИГ Средец е Общото събрание.

Съставено е от физически и юридически лица с постоянен адрес (за физическите лица) и със седалище и адрес на управление (за юридическите

	лица) на територията на действие на СНЦ „МИГ Средец", съвпадаща с административно-териториалните граници на Община Средец Членовете на Общото събрание (ОС) са представители на публичния, стопанския и нестопанския сектор на територията, формиращи публично-частното партньорство, на което се основава МИГ Средец. Броят на представителите на никой от секторите не надвишава 49 % от общия брой на членовете. В Общото събрание на МИГ Средец има представители на над 50%(57,57%) от населените места на територията. Общото събрание се състои от 52 члена, от които двама представители на публичния сектор, 25 – на стопански сектор и 25 – на нестопанския сектор. Съотношението на представителите на публичния, стопанския и нестопанския сектор в Колективния върховен орган на сдружението се променя в следния вид: Публичен сектор – представител, 3,85 %; Стопански сектор – 25 представителя, 48,08 %; Нестопански сектор – 25 представителя, 48,08 %. Представителите на жените и мъжете в КВО е балансирано и е над 40%. Общото събрание приема всички решения, свързани с дейността на Сдружението, описани в Устава. Дейността на МИГ между две общи събрания се ръководи от Управителен съвет (УС). **Колективен управителен орган – Управителен съвет** СНЦ МИГ Средец се управлява от 7-членен (седемчленен) УС, чиито членове са избрани от ОС сред членовете на Сдружението и отговарят на същите условия за физическите и юридическите лица, както останалите членове на Общото събрание. В УС на МИГ Средец участват един представител на община Средец, определен с решение на общинския съвет, трима представители на стопанския сектор и трима представители на нестопанския сектор. Съотношението между представените в УС сектори е следното: публичен сектор – 14,28 %; стопански сектор – 42,86 %; нестопански сектор – 42,86 % **Председателят на УС** е избран от членовете на Управителния съвет и представлява Сдружението по силата на Устава и вписването му в ТРРЮЛНЦ и ръководи неговата дейност. **Контролен съвет,** избран от общото събрание се състои от 3 души**.** Списъци на членовете на Общото събрание, Управителния съвет и Контролния съвет на МИГ Средец са представени като приложение към Формуляра за кандидатстване в ИСУН

	Правомощията на Общото събрание, Управителния и Контролния съвет, редът и начина за вземане на решения са посочени в Устава на СНЦ „МИГ Средец наличен на електронната страница на „МИГ Средец“- https://mig-sredets.eu/site/assets/files/2348/ent_2.pdf
- Описание на позициите и изискванията към изпълнителния директор и персонала.	Числеността, позициите и персоналния състав на екипа на МИГ Средец се определя с решение на Управителния съвет. Персоналът на МИГ се състои от 3 лица и включва следните позиции, посочени в органограмата по т.7.1: Изпълнителен директор и двама експерти по прилагане на Стратегията за ВОМР. Изискванията към лицата, предложени за тези позиции са съобразени с минималните изисквания, спрямо персонала на МИГ, в съответствие с указанията на УО. С оглед на постигането на по-добро управление на Стратегията за ВОМР, УС на МИГ Средец е поставил и някои допълнителни изисквания за длъжностите „Изпълнителен директор” и „Експерт по прилагане на Стратегията за ВОМР”, описани в длъжностните характеристики, приложени към Формуляра за кандидатстване. **Изпълнителен директор:** Организира цялостната дейност на Екипа и офиса на Сдружението в съответствие с устава, правилника и всички приложими нормативни актове. Привежда в изпълнение решенията на УС и председателя на УС. Има правомощия и отговорности съгласно устава и решенията на Общото събрание и УС, описани в съдебното решение. Основните му отговорности са свързани с управление на човешките, финансови и материални ресурси на Сдружението. Основните задължения на ИД са свързани с последователно изпълнение на дейностите по прилагането на Стратегията за ВОМР и организиране на процедурите за прием, оценка и мониторинг на проектните предложения. Носи отговорност за постигане на целите и индикаторите за изпълнение и резултат. Организира дейностите за информация и публичност, работи за създаване на партньорства и сътрудничества в общността и извън нея. Заедно с Екипа изготвя периодични и годишни доклади. Изпълнява задълженията си по длъжностната характеристика, в която подробно са описани правомощията, задълженията и отговорностите на Изпълнителния директор на МИГ Средец. **Минимални задължителни изисквания за длъжността „Изпълнителен директор”**: 1. завършено висше образование, най-малко степен „магистър“; 2. общ трудов стаж най-малко 5 години;

	3. управленски опит най-малко две години или най-малко три години опит като експерт в МИГ/МИРГ по прилагане на стратегия за ВОМР; 4. опит в управление и мониторинг на проект, програма или стратегия със стойност над 100 хиляди лева, финансирани от ЕС или от други международни донори. **Експерти по прилагане на Стратегията за ВОМР- 2** Основните функции и отговорности на експертите са свързани с прилагането на одобрена за финансиране Стратегия за ВОМР. В периода на прилагане техните задължения са: да консултират потенциални бенефициенти като оформят писмени информационни карти за всяка консултация, да участват в подготовката на процедури за прием на проектни предложения, да организират оценката за административно съответствие и допустимост и ТФО на проектните предложения, да участва в КППП. Друга част от задълженията са свързани с мониторинг и консултиране на бенефициентите при изпълнението и отчитането на проекти, както и с извършване на мониторингови посещения на мястото на изпълнение, фотозаснемане и изготвяне на протоколи и доклади от посещенията; обобщаване на информацията в периодични и годишни мониторингови доклади. Участват в цялостната дейност на организацията, вкл. в работата и с целевите групи, в т.ч. уязвими и малцинствени групи от територията на прилагане на СВОМР. Задълженията и отговорностите на експертите са подробно описани в длъжностната характеристика. **Минимални задължителни изисквания за длъжността „Експерт по прилагане на Стратегията за ВОМР**": 1. завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър"; 2. трудов стаж и/ или осигурителен стаж най-малко две години; Функционалните задължения, отговорности и взаимодействия,както и допълнителните изисквания за отделните позиции са описани подробно в приложените към Формуляра за кандидатстване длъжностни характеристики .
7.3. Капацитет на местната инициативна група да изпълни стратегията за ВОМР:	
- Административен капацитет;	**<u>Административен и управленски капацитет</u>** Сдружение с нестопанска цел „МИГ Средец " учредено на 30.06. 2010 г. във връзка с изпълнение на проект по м. 431-2 „Придобиване на умения и постигане на обществена активност за потенциална местна инициативна група на територията на община Средец" от ПРСР 2007 – 2013 г. МИГ Средец" успешно разработи и приложи Стратегия за местно развитие (СМР) по подхода ЛИДЕР за предходния програмен период на ПРСР 2007-2013. Стратегията за местно развитие беше одобрена и беше подписан

	тристранен договор: РД50-83/13.06.2012 г. за предоставяне на финансова помощ по мярка 41"Прилагане на стратегия за местно развитие" и по мярка 431-1 "Управление на местни инициативни групи, придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия за местни инициативни групи, прилагащи стратегията за месно развитие на селските райони за периода 2007-2013 г., подкрепен от Европейския земеделски фонд. Стратегията за местно развитите беше успешно приключена на 30.09.2015г. с общия одобрен бюджет 3 747 745,00 лв. През периода за изпълнение на стратегията за местно развитие бяха подадени 49 проектни предложения, 41 проекта са договорирани и 35 са изпълнени. През програмния период 2014-2020 година „МИГ Средец“ изпълнява по Споразумение за изпълнение на Стратегия за ВОМР № РД 50-192/29.11.2016г. многофондова стратегия по подхода ВОМР, финансирана от ЕЗФСР и ЕСФ. Общият бюджет на Стратегията за ВОМР за проекти е 3 514 286,13 лева, в т.ч. финансиране от ЕЗФСР чрез ПРСР 2014 - 2020 г. - 2 754 800,00 лева и финансиране от ЕСФ чрез ОП ПЧР 2007-2013 – 759 486,13 лева . Към момента са сключени 38 договора с обща стойност на БФП 3 353 914,77 лв., в т.ч. по ПРСР 2014-2020 35 договора с обща стойност на БФП 2 594 428,64 лв. и 3 договора по ОП РЧР 2014-2020 с обща стойност на БФП 781 954.86 лв. „МИГ Средец“ притежава и специфичен опит, свързан с мярката за сътрудничество на местни инициативни групи. През програмния период 2007-2013 успешно е изпълнен проект „Младежка ЛИДЕР мрежа в подкрепа на местното развитие в селските райони” по мярка 421 „Вътрешнотериториално сътрудничество транснационално сътрудничество” от ПРСР 2207-2013. МИГ –Средец е партньор на водещия МИГ –Тунджа и други два партньорски МИГ: МИГ Елхово и МИГ Девня-Аксаково. Бюджетът на МИГ Средец по проекта е 20 379,75 лева. През програмния период 2014-2020г. успешно е изпълнен проект № BG06RDNP001-19.355 -0008 „Умни територии – всички под един покрив: иновация за създаване и промотиране на уникални местни продукти!“, Административен договор № РД50-78/11.05.2021 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06RDNP001-19.355 за подбор на проекти за Вътрешно териториално и транснационално сътрудничество по подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на Местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014-2020 г. Изпълнението на дейности по проекта са в партньорство с МИГ „Лясковец – Стражица“ – водеща организация , „ МИГ Средец“ и МИГ „ Тутракан – Сливо поле“. Бюджетът на „МИГ Средец“ по проекта е 63 007,50 лева. Колективния върховен орган и колективния управителен орган на Сдружението са с необходимата компетентност и представителност,

	гарантиращи успешното функциониране на МИГ в съответствие с действащата нормативна база и вътрешни правила. Освен с административен и управленски опит МИГ Средец разполага и с **експертен, технически и финансов капацитет** за изпълнение на Стратегията за ВОМР. **<u>Експертен капацитет</u>** Отчитайки сложността и обема на работата по прилагане на Стратегията за ВОМР, Управителният съвет на МИГ Средец е определил екип, състоящ се от 3 позиции. За позициите Изпълнителен директор и двама Експерти по прилагане на Стратегията за ВОМР са предложени експерти с подходящо образование, квалификация, управленски опит и проектен опит, в т.ч. опит в прилагане на Стратегия за ВОМР за периода 2007-2013 година и 2014-2020 година.
- Материално – технически капацитет;	С оглед ефективното и качествено прилагане на Стратегията за ВОМР Създадени са необходимите материално – технически условия за безпроблемна работа на МИГ: самостоятелен офис в гр. Средец, обзаведен и оборудван с компютърна, комуникационна и печатно-размножителна техника, съобразени с броя работни места. Офисът на МИГ Средец разполага с необходимия брой и функционални характеристики помещения : първи етаж/партер работно помещение с възможност за прием за хора с увреждания; втори етаж три работни помещения и архив.
- Финансов капацитет;	МИГ Средец разполага с начален финансов ресурс от 60 000,00 лева (30 677,52 евро) (5,34%) за управление на Стратегията за ВОМР.

7.4. Описание на системата за мониторинг и оценка:

Мониторингът представлява постоянен процес на натрупване на релевантни данни свързани с изпълнението на СВОМР на МИГ Средец. Мониторингът има за цел да следи динамичното развитие на индикаторите и натрупаната информация да служи за периодична оценка. Мониторинговите данни се събират от източниците на информация за мониторинг.

За отчитане на напредъка в прилагането на Стратегията за ВОМР МИГ Средец , чрез своите органи за управление, ще осъществява процес на наблюдение и оценка, чиято основна задача е контрол на качеството на изпълнението на СВОМР, като се осигурява информация за финансовите параметри и резултатите от прилагането на СВОМР с оглед отчитането на нейното изпълнение от една страна и вземането на решения по отношение дейността на МИГ и потенциалната необходимост от актуализация, от друга. Наблюдението е свързано със систематичното и постоянно събиране, анализ и използване на информация за целите на управлението на СВОМР и вземането на решения относно конкретни процеси или интервенции.

Мониторингът на стратегията е процес на целенасочено и постоянно създаване, структуриране и обработване на информация, свързана с прилагането, анализ на тази информация и използване на анализите с цел:

- проследяване и установяване на напредъка на изпълнението;
- оценка на правилността на управленските и организационните решения;
- прилагане на корективни мерки при установена необходимост;
- оценка „влагани ресурси – постигани резултати";
- оценка на ефективността;
- поддържане на пълни и верни данни в системата за отчетност;
- информираност на заинтересованите страни.

В процеса на наблюдение на изпълнението на Стратегията на МИГ Средец за периода 2023-2027 г. ще се проследяват:

- индикатори, които отчитат резултатите и въздействието от изпълнението;
- календарният график, организацията и методите на изпълнение;
- мерките за осигуряване на информация и публичност за изпълнението.

Източниците, които ще се използват за набиране на необходимата информация, са:

- протоколите от проведените общи събрания и от заседанията на управителните и спомагателните органи на МИГ;

- протоколите или други документи от проведените работни срещи на служителите от екипа на МИГ;

- подготвените и публикувани покани и насоки за кандидатстване с проекти;

- зададените въпроси от бенефициенти;

- отчетения интерес към обявените процедури за прием на проекти;

- подадените по отделните приеми проектни предложения;

- осъщественото наблюдение по реализация на одобрените и финансирани проекти;

- мониторингови доклади от посещения на място;

- консултиране на одобрените кандидати при подготовката на искания за плащания;

- списък на одобрените и неодобрените проекти от Комисията за избор на проекти;

- проектната документация в архива на МИГ;

- данни от целеви проучвания;

- статистически данни.

Мониторингът на изпълнението на Стратегията за ВОМР ще се извършва от служителите на МИГ средец. Бенефициентите ще предоставят индикаторите за наблюдение по образец при подаване на проектните предложения

Набавянето, обработването и съхраняването на данни и информация е отговорност на Изпълнителния директор на МИГ Средец, който трябва да организира и контролира процеса.

Система за оценка на прилагането на Стратегията: Оценката е дейност, която се извършва систематично въз основа на определени стандарти и предварително определени критерии за приложимост, обоснованост, ефективност, ефикасност, въздействие и устойчивост. Критериите могат да имат еднаква или различна за всеки един от тях тежест.

Системата за оценка ще съдържа информация за напредъка и изпълнението на проекти, финансирани по СВОМР. Тя ще включва параметрите: дата на уведомлението на бенефициента за провеждане на проверка на място; заповед за назначаване на двама служители от МИГ за извършване на проверката; констативен протокол за проведената проверка. В случай на необходимост могат да бъдат привличани и външни експерти.

Проверките могат да бъдат от вида:

- тематична /извадкова/ проверка;

- многостранна или цялостна проверка;

- проверка по сигнал.

Проверен на място ще бъде всеки подкрепен от Стратегията за ВОМР проект минимум веднъж за периода на реализацията му при проекти със срок на изпълнение до 1 година и поне два пъти при проекти със срок на изпълнение над 1 година. Проверката ще се извършва от поне двама служители на МИГ, определени със Заповед на изпълнителния директор или председателя на УС. За всяка извършена проверка ще се съставя контролен лист за извършена проверка на място. Данните от оценката на прилагането на СВОМР и изпълнението на проектите ще се описват в Мониторингови доклади и ще станат част от годишните доклади.

Процес на оценка на Стратегията и проектите към нея: При прилагане на Стратегията за ВОМР задължително се осъществяват дейности по мониторинг и контрол на изпълнението на самата стратегия и на проектите, одобрени за изпълнение по отделните мерки. Това става чрез предварително заложени индикатори на ниво Стратегия, на ниво мярка по стратегията и на ниво проект при изготвяне на заявлението и бизнес плана. Системата от индикатори съответства на основните принципи на планирането и кореспондира с целите и с очакваните резултати. Отговорни за наблюдението на проектите са експертите по прилагане на Стратегията, които извършва посещения на място, проверки в ИСУН и изготвят текущ мониторингов доклад за всички

подкрепени проекти. Мониторинговите доклади се изготвят два пъти годишно. Те се утвърждават от Изпълнителния директор и се одобряват от Управителния съвет на Сдружението. В края на прилагане на Стратегията се изготвя обобщен мониторингов доклад. Наблюдението и контролът по проектите се извършва в продължение на определения в договорите за БФП срокове на мониторинг.

Когато е приложимо се включват индикатори за мониторинг на състоянието на околната среда или нейни компоненти и/или индикатори за наблюдение въздействието на проектите върху околната среда. Тъй като в разработваната Стратегия за ВОМР няма основания да се предполага значително въздействие върху околната среда, то няма и необходимост от включване на мерки и индикатори за наблюдение и контрол по отношение на околната среда и човешкото здраве. Такива мерки и индикатори могат да се предпишат на ниво подготовка на проектно предложение при задължителната процедура за представяне на решение/становище за одобряване/съгласуване на инвестиционното предложение с компетентните органи по околна среда. Стратегията за ВОМР е планирана така, че да води до повишаване на качеството на живот на населението и на постигане на условия за по-конкурентни, ниско-енергийни и екологосъобразни икономически дейности, при едновременно съхраняване на природните ресурси на територията и опазване на компонентите на околната среда.

Система за самооценка: МИГ ще въведе и прилага система за самооценка. Това се налага и поради значимата роля, която следва да има местната общност в реализацията на Воденото от общностите местно развитие. МИГ ще извършва самооценка, чрез базовите индикатори, както и чрез финансовите индикатори, индикаторите за продукт/дейност и индикаторите за резултати. Самооценка на работата на органите на МИГ и на изпълнителния екип на МИГ при реализация на СВОМР ще се извършват от екипа на МИГ. За организирането и извършването на оценката е отговорен Изпълнителният директор на МИГ.

Процес на самооценка ще бъде иницииран един път годишно като резултатите се включват в годишния доклад за напредъка.

За целите на самооценката ще бъдат използвани инструменти/набор от инструменти като: анализ на данни, интервюта, анкети, проучване, сравнение с добри практики, опит на други МИГ.

Екипната работа на служителите на МИГ и взаимодействието между изпълнителния екип на МИГ и останалите негови органи ще е предпоставка за своевременно планиране и спазване на сроковете в графиците и плановете.

Добрата подготовка, информираността и отговорността на работещите в МИГ ще е гаранция за спазване на изискванията на УО на ПРСР и сроковете по договора.

Прозрачността и отвореността към бенефициентите, както и работата по оказване на подкрепа при тяхното кандидатстване и впоследствие - при изпълнението на финансираните проекти, ще бъдат гаранция за получаване на необходимата информация за попълване на информационната база данни на МИГ.

Приетите правила за управлението и мониторинга на изпълнението на СВОМР, оценяването на прогреса в изпълнението на СВОМР и самооценката ще позволят навременно прогнозиране и

намиране на решение при евентуално възникване на бъдещи пречки, така че да бъде осигурено безпрепятствено постигане на целите на СВОМР.

При спазване на принципите за периодично и правилно целеполагане и екипност в работата, ще могат да се преодоляват евентуално възникналите форсмажорни обстоятелства, а при възникване на закъснения - те ще могат да се компенсират, без да се нарушават сроковете по изпълнение на договора.

След приключване на втората година от прилагане на Стратегията за ВОМР ще бъде извършена междинна оценка на изпълнението на Стратегията. В годината на приключване на прилагането Стратегията за ВОМР, МИГ Средец ще възложи изготвянето на последваща оценка на изпълнението на стратегията.

Междинната и последващата оценки се извършват от външни експерти и се приемат от Общото събрание на МИГ Средец.

8. Описание на прилагането на хоризонталните принципи на ЕС съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060 при изпълнението на стратегията: *(не повече от 2 страници)*

1. Зачитане на основните права и спазването на Хартата на основните права на Европейския съюз.

При изпълнението на Стратегията за ВОМР МИГ Средец ще гарантира зачитането на основните права и спазването на Хартата на основните права на Европейския съюз (2016/С 202/02), Официален вестник на ЕС С202/387 от 07.06.2016 г.

Равенството между мъжете и жените, интегрирането на принципа на равенство между половете и отчитането на социалните аспекти на пола се вземат под внимание и се насърчават през целия процес на подготовка, изпълнение, мониторинг, докладване и оценка на Стратегията за ВОМР.

Ще бъдат предприети съответните стъпки, за да се предотвратят всякаква дискриминация, основана на пол, расов или етнически произход, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация, по време на подготовката, изпълнението, мониторинга, докладването и оценката на Стратегията за ВОМР, вкл. ще бъде гарантирана достъпността за хората с увреждания .

Целите на Стратегията за ВОМР ще се достигат съобразено с целта за насърчаване на устойчивото развитие, посочена в член 11 от ДФЕС, като се отчитат целите на ООН за устойчиво развитие, Парижкото споразумение и принципът за ненанасяне на значителни вреди и при пълно зачитане на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда.

- прилагане на принципа на равенство между половете;	Принципът за равенство между половете ще бъде последователно интегриран в прилагането на стратегията, като се насърчава участието на по слабо представения пол. При разработването на рамката за наблюдение на Стратегията за ВОМР е заложен индикатор, с помощта на който ще бъде наблюдаван балансът между представителите на двата пола и резултатите от усилията за равно включване, като се взети под внимание аспектите на различните изисквания за равни възможности на различните групи.

- допринасяне за утвърждаване на принципа на равните възможности;	Включването на всички групи от населението на територията на МИГ Средец се гарантира чрез направения анализ на ситуацията по отношение наличието на уязвими групи и равните възможности, консултативните и промоционални дейности в процеса на разработване и, впоследствие, на прилагане на Стратегията за ВОМР. Представители на всички общности участваха в консултациите при изготвянето на стратегията.
- създаване на условия за превенция на дискриминацията.	При прилагането на СВОМР ще бъдат положени специални усилия, за да се осигури информация и насоки за подпомагането по начин, който да гарантира достъпа и насърчи участието на представители на всички групи от населението на територията. Във всеки проект, където това е приложимо ще се изисква подсилване на аспектите във връзка с равните възможности на групите в неравностойно положение, включително ромското население и хората с увреждания.

2.Устойчиво развитие (защита на околната среда):

Устойчивото развитие е дългосрочно развитие, което отговаря на нуждите на настоящето, без да ограничава и нарушава възможността на бъдещите поколения да посрещат своите собствени потребности. Устойчивото развитие обединява два основни стремежа: постигане на икономическо развитие, осигуряващо нарастващ жизнен стандарт и опазване и подобряване на околната среда. ЕС се стреми към устойчив икономически растеж, повече и по-добри работни места и по-голяма сплотеност, но по начин, който съхранява света около нас за бъдещите поколения.

При разработването на Стратегията за Водено от общностите местно развитие е взето под внимание съществуващото ниво на екологично натоварване на природните елементи на територията (почви, вода, въздух) и чрез мерките се цели запазване и евентуално намаляване, а не увеличаване на степента на екологична натовареност на компонентите на природната среда.

Отчитайки това Стратегията за Водено от общностите местно развитие си поставя за цел подобряване качеството на живот на територията на МИГ Средец като стъпва на едно интегрирано разбиране за качество на живот, базирано на концепцията за устойчиво развитие и отразено в палитрата на приоритетите и специфичните цели на стратегията. Предвидените в СВОМР мерки са насочени към насърчаване на икономическото развитие на територията от една страна, но и насърчаване опазването на околната среда, възстановяването на природното и културно наследство и утвърждаването на местната идентичност.

Благоприятните екологични условия са съществен фактор, влияещ на социално-икономическото развитие. В този смисъл защитата на околната среда е интегрирана в Стратегията за Водено от общностите местно развитие чрез въвеждането на общи изисквания и планирането на директни интервенции:

- Проекти, предвиждащи инвестиционни предложения, за които се изисква ОВОС по реда на ЗООС ще се одобряват само след положително решение и при съобразяване с препоръките от извършената оценки;

- Проектите, попадащи в територии от екологичната мрежа НАТУРА 2000, преди

одобрението им ще бъдат проверявани за съответствие с разпоредбите на ЗБР и съответните подзаконови нормативни актове, както и предвидените ограничения в решенията за определяне на местата и плановете за управлението .

Стратегията е разработена за периода до 31.12.2027 година

МИГ СРЕДЕЦ